

Taxa postala
plătită în numerar
No. 224.71F-929

Ara 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
utca) 18. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 18 dollár
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi
és bányási zsidóság politikai
napilapja

Budapest
Dis. 8

Katonai kiadások

Nagyon igazságtalannak tartjuk a Times megjegyzését, hogy Magyarország azért nem kaphat külföldi kölcsönt, mert a magyar pénzügyi nehézségeket nemcsak az idegen tőkék kivonása, hanem a magas katonai költségek okozzák. Ez a megállapítás nem azért igazságtalan, mintha nem volna igaz. Bizonyára igaz. De miért akarják éppen Magyarországot büntetni ezért?

Vajjon a többi európai államokban nem ugyanilyen nagyok, vagy még sokkal nagyobbak a katonai kiadások? Vajjon a mai európai válság és nyomor nem éppen ezek miatt a horribilis és esztelen hadiköltségek miatt zúdult ránk? Vannak államok, amelyek költségvetésük 35—40 százalékát áldozzák fel a készülő háború örületének. (Lásd Lengyelország.) A francia államháztartás kiadásainak negyedét emészteti fel a fegyverkezés. Paradicsomi állapotok lehetnének Európában, ha a háboru tötöttszajú sátnja nem nyelné el a számlálatlan milliőkat. Miért ütnek hát csak Magyarországot a szegénypádra, amelynek háborus kiadásai állítólag csak tíz százalékot tesznek ki?

No igen. Egy csekélységről megfeleltünk. Magyarország elvesztette a háborut.

A jugoszláv bombák

A jugoszláv diktatura alatt egyre sürűben és fenyegetőbben robbannak a bombák. Belgrád idegesen kapkod és szomjait vadolja a merényletek értelmi zserzőségével. A szerb sajtó Bécsben, Budapesten és Berlinben keresi a merényletek tetteseit.

Égészen hamis vágy. A bűnösök nincsenek olyan messze. . . . Nagyon is közel vannak, arcpirító bizáltságban. Csak kéz kellene, mely kinyúljon értük, ökök, mely lecsapjon rájuk. A bűnösök azok, akik most a „toleranciát” kiáltanak: a diktatura urai. A diktatura úzi a határon tulra, azokat, akik szabad levegőre vágyanak, a diktatura nyomja az elkeseredettek kezébe a bombát, a pokolgépet. És minél szigorubb lesz a diktatura, annál több bomba fog robbanni.

Ezért egészen céltalan az is, hogy Jugoszlávia kezdeményezésére most nemzetközi vasúti konferenciát hívtak össze bombamerényletek ügyében. Kivülről szem a bajon nem lehet és nem fognak segíteni. Ha a diktatura nem elég erős, hogy a maga portáján rendet teremtsen, hogy szedheti is a sátorfáját, mert kőve lösszük, hogy akadna Európában bolond, aki csak egy nappal is meghosszabbítaná a diktaturának életét.

Paradox ötlekezések

Nincs meghatóbb látvány, mint hajlani ellenfelek ötlekezése. Lélektanilag ez nem is olyan abszurdum, mint sokan hiszik. Régen tudott dolog, hogy a gyűlölet olykor közel áll a szerelmehez.

Döböl a szempontból, de főleg a világrizis kényszerítő hatását véve tekintve: a római találkozókat nem kell túlfőt csodálkozással nézünk. Az olasz német államférfiak ötlekezése és bantói fogadalma nem hangzott valami hitetlen akcentussal, annak ellenére, hogy Olaszország és Németország egy-egy oldallal elszellett még halálos ellenfélként állottak egymással szemben.

Az elcsodálkozató a római konferencián és általában a mai konferenciákon egészen más. Elcsodálkozató a hipokriták az a művészet, amellyel egy-egy állástól teljesen idegen, a politikai gondolkodás területén egymással

Venizelos, Marinkovics és Ghica bukaresti találkozója

Metes alminiszter is minden szépet ígér a kisebbségeknek, csak Gyulafehérvárról nem akar hallani

Jorga hivatalos lapja erőiesen cáfolja, hogy ősszel lemond a kormány

Bucuresti-Bukarest, augusztus 8. (Az Uj Kelet tudósítójától). Metes belügyi alminiszter lemondásáról elterjedt híreket most érdekes nyilatkozattal cáfolja meg. A Luptának adott intervjújában a belügyi alminiszter még csak említést sem tesz olyan irányu tervekről, miszerint eltávolítása egyáltalában aktuális lett volna. Metes mindenről nyilatkozott, csak éppen a lemondásával kapcsolatban kolportált hírekről nem, ami kétségkívül bizonyítéka annak, hogy a belügyi alminiszter biztosnak érzi magát a miniszteri bársonyszékben. Metes nyilatkozata egyébként hű tükre annak a kormányzási programnak, amelyet Jorga kormányrajutásakor is kifejtett: ígéretek a kisebbségi kérdésben és élehangu bírálat a politikai pártokkal szemben. Metes nyilatkozata éppen egy a politika-mentesség dicshimnusza, mint a Jorga-kabinet tagjai részéről elhangzott összes eddigi nyilatkozatok.

A békeszerződés és nem Alba-Iulia

A kisebbségi kérdéssel kapcsolatban Metes kijelentette, hogy ezt a problémát a kormány a békeszerződésben felfektetett pontok alapján látja és kívánja megoldani. Nem ismeri el a gyulafehérvári pontokat, amelyek szerinte semmi értékük nincsen. Ilyen kötelezettségeket a kormány nem vállalhat sem a kisebbségek felé, sem nemzetközi viszonylatban.

Nem akarjuk megcsorbítani egyetlen kisebbségnek népi jellegét — mondotta Metes —, nem élünk az elromanosítás eszközeivel. Nincs szükségünk a kisebbségi népek renegátjaira. Kisebbségi politikánkat a legteljesebb népi szabadság elismerése irányítja. Mindenkinél szabad kulturális és népi életet biztosítunk a béke és kölcsönös megértés jegyében.

A román nép multja garانتálja, — folytatta az alminiszter, — hogy közöttünk a legnagyobb megbecsülés közepette élhetnek idegen népek. A román nép jóléteben és válságos időkben egyaránt együtt él környező népeivel. Azt üzenjük a kisebbségeknek, amit annak idején Ferdinánd király a szászoknak mondott: „Legyenek önök is jó románok, mint én és meglátják, hogy jól fogják érezni magukat Romániában”.

Pártpolitika a közigazgatásban

A közigazgatási törvénnyel kapcsolatban az alminiszter kijelentette, hogy ebben a kérdésben is a pártönkivüliség elve vezet a kormányt. Az eddigi kormányok

homlokegyenest ellenkező elveket és világnézeteiket valló politikuskok agyondicsérik és agyonbecéznek egymást.

Avagy nem-e különös, hogy ama nagyjelentőségű római konferencián az a Mussolini mondott lelkes felkészítőt Hinderburg elnökre és a demokratikus német köztársaságra, aki odahaza minden demokratikus megnyilvánulást véresen torol meg s akinek a német hitleristákkal való kapcsolatát nagyon is nyilvánvalóak? Nem-e különös, hogy az a Brüning kancellár, aki saját hazájának fasiztáit a haza ellenségének deklarálta. — Rómában a fasizmus pápáját — Mussolinit Európa legkiválóbb

pártpolitikai érdekeiket bevitték a közigazgatásba. A kormány eddig is kiküszöbölte a politikát a közigazgatásból azzal, hogy az interimár bizottságokba olyan embereket delegálnak, akik nem politizálnak. Ezt egyébként az összes pártvezetőkkel, még a kisebbségekkel is egyetértésben végezte el a kormány (!?)

A fölösleges iskolák

A politika az eddigi kormányok alatt minden vonalon érvényesült. A kormányok fölösleges iskolákat állítottak fel, tisztán politikai érdekből. Jorga, aki a román nép legnagyobb tudósa és akinek kulturaszeretetéhez szó sem férhet, kénytelen volt ezeket az iskolákat megszüntetni. A szovátai erdélyi pártpolitikuskok megbecsülésével kapcsolatban Metes kijelentette, hogy ez a pártoknak az irányu törekvése, hogy a pártön kívüli kormányt kompromittálják. A kormány tovább folytatja eddigi munkáját, még a politikai pártok kampánya ellenére is. Biztosítja Erdélyt, hogy a Jorga-kormány az erdélyi érdekeket jobban fogja képviselni, mint a három pártkormány, mely eddig vezette az ország ügyeit.

Venizelos látogatása a Hoover tervrel van kapcsolatban

Bucuresti-Bukarest, augusztus 8. Venizelosz romániai utazásához a Lupta felütősköltő kommentárokat fűz. A lap szerint Ghica külügyminiszter megszakitja franciaországi szabadságát és Bukarestbe utazik, ahol ezekben a napokban Marinkovics jugoszláv külügyminiszter is átutazik. A három politikus bizonyos gazdasági kérdésekben való egységes állásfoglalásról fog tárgyalni. Főpontját fogja képezni a megbeszéléseknek a Hoover-terv, melynek elfogadása esetén Görögországot háromszázmillió font veszteség éri, holott az ország egész költségvetése 20 millió font. Jugoszlávia pedig költségvetésének egytizedét veszti el a Hoover-terv időtartamára.

A Neamul Románesc cáfolja Jorga ősz lemondását

Bucuresti-Bukarest, augusztus 8. A Neamul Románesc, Jorga hivatalos lapja, gúnyos hangon cáfolja azt a híradást, mely szerint Jorga azt a kijelentést tette volna, hogy két hónap mulva lemond. A lap szerint Jorga ilyen kijelentéseket sohasem tett és a Patria öröme fölösleges és korai volt.

Államférfiának nevezte?

Bizony különös, de minden különösége mellett is arra vall, hogy a politika művésze napjainkban is — a hazugság művésze egyben, amely mögött a kényszerűség és megalkuvás nyomorúsága húzódik meg. Am ha a hazugság és képmutatás vezet Európa békéjéhez, úgy ezt a hazugságot mégis akceptálnunk kell. Ez a hazugság az a bizonyos diplomáciai eszköz, mely ha a céljai tiszták — a legmagasabb erkölcsi követelmények előtt is igazolást nyerhet.

Csak az a kérdés, hogy vajjon a célok valóban tiszták-e?

VILÁG TÜKRE

A Friedmann-féle Kolombusz-tojás

Magyarországon két nap óta egyébről sem beszélnek, mint a Friedmann-féle valuta-letétéről. Az egész úgy néz ki, mint Kolombusz tojása, amelyet mindenki természetesnek talál, mihelyt megvan a fortélyja. Mi nem vagyunk ilyen optimisták és bizonyos szkepszissel nézünk a látzólag, de csak látzólag olyan kézenfekvő terv realizálása elé. Miben is áll a Friedmann-féle valuta-letét terve?

Mint ismeretes, Magyarországon a legnagyobb erőfeszítéseket teszi már napok óta, hogy egy hétmillió font sterlinges külföldi kölcsönt szerezzen, eddig azonban teljesen sikertelenül. Ebből az apopoból dr. Friedmann Ignác ismert budapesti ügyvéd levelet intézett gróf Bethlen István miniszterelnökhöz, amelyben javaslatot tesz aziránt, miként juthatna a kormány a külföldi segítsége nélkül a szükséges kölcsönhöz. A javaslat lényege az, hogy a magyar társadalom jobbmódu rétegei siessenek az ország segítségére azzal, hogy önkéntes kölcsön formájában bocssáanak a Nemzeti Banknak kétszázmillió pengő értékű valutát rendelkezésre, ami hétmillió fontnak felel meg.

A terv szerzője megállapítja, hogy ezt az összeget el lehet érni, ha a jobbmódu polgárság átlag négyszáz pengő értékű valutát ad a Nemzeti Banknak, amely azt külön kezeli s annak kezelésében bizottságot is részletet, amelynek tagjait a kölcsöntfelajánlók sorából kell kiválasztani. „Az eljárás egyszerű — írja dr. Friedmann — az ország adófizető polgársága 15—20 százalék között van. Csak a tehetősebbeket veszem számításba, ennél fogva hat százalékot veszek alapul, vagyis ötszáz ezer adófizető polgár. Ha ötszáz ezer polgár önként átlagosan négyszáz pengőt ad, úgy ez kétszázmillió pengőt tesz ki. Egész biztosan lesznek olyanok is, akik a négyszáz pengőnek többszörösét fogják adni. Én magam mindjárt hajlandó volnék ezer dollárt erre a célra felajánlani”.

Dr. Friedmann ezután kifejti, hogy az akció során természetbeni felajánlásokat is lehet eszközölni, így a módosabb gaddák gabonát ajánljanak fel, mások meg arany ékszereket, vagy egyéb nemes értékű tárgyakat. A terv Magyarországon élénk visszhangot keltett és ha hinni lehet a sajtóhíreknek, már a kormány gazdasági bizottsága is foglalkozott a kérdéssel és a tervet kivihetőnek látják.

Nem szoktunk jóslatokba bocssátkozni, de merjük kockáztatni a megállapítást, hogy önkéntes felajánlásokból sohasem fog összegyülni kétszázmillió pengő. Még akkor sem, ha akadnak olyanok, mint Friedmann Ignác, aki ezer dollárt és Miklós Andor, aki kétezer dollárt ajánlott fel erre a célra. Az Est mai száma közül is néhány hozzászólást és felajánlást. Csupán a neveket ragadjuk ki: Weisz Gyula, Hersch Samu, Weiman Lajos, László Jenő stb. Csupa ismerős hangzású nevek. Ellenben egyetlen gróf, egyetlen báró, egyetlen kurzus-milliomos sem sietett még a felajánlással. Ezért nem fog sikerülni a magyar nemzeti kölcsön, még akkor sem ha most valuta-letétnek nevezik ezt. Magyarországon összesen csak ötszáz ezer zsidó lélek lakik, ehhez a tervhez pedig ötszáz ezer olyan áldozatkész adófizető polgár kellene, aki négyszáz pengőt tud felajánlani. Nemesak zsidóban nincs ennyi fizetőképes polgár, de még keresztényben sem. Önkéntes felajánlásokkal tehát nem fog menni a dolog.

Ellenben nagyon könnyen lehetséges, hogy a Friedmann-féle ötlet alkalom fog szolgálni egy belső kényszerkölcsön felvételére. De akkor aztán jaj a Friedmanoknak, a Herscheknek és a többi ismerős hangzású neveknek.

Mert az a kényszerkölcsön rajtuk fogja először elverni a port.

ZGÓ műsora

akor: I. „Guslear“-Vla-
kozák kórus. II. Vadnya
Nagyszerű rendezésű

9 órákor: I. „Guslear“-
ni kozák kórus. II. Vad
ban. Nagyszerű rende-
film.

rdetésck

ESITES
munkáknak montirozá-
aranyozását és javítá-
ndó kiállítás. Somlyó
u Maniu.

meket teljes ellátással
M. Cluj, Calea. Regele

igen nagy jövedelmű
árosra költözöm” jel-

egjobb zsidó körökben
en közvetít a „Globus”
iroda Alba-Iulia. Str.
No. 17. (Válaszbélyeg

kra. javítóvizsgákra
el készít elő; román
akat (kezdőknek) ad
39.

rdő 14—70 hl, 800 hl,
90 hl. apró hordó és
retelő felszerelési tár-
adók. Borértékesítő r.
Ghioroc, jud. Arad.

di perzsaszönyvegek és
olcsón eladó. Cim a

t gyakornokot keres
nyállalat. Ajánlatot
elégére kiadóhivatalba.

45 éves művelt, vallá-
nom részére keresek
ltetlen intelligens há-
s idősobb leányt, ki
et és kereskedelmét.
s. Fényképpel ellátot,
Flu” jellegre a kiadó-
zkrőlő biztosítva.

לחיי חיים ובריאות
tanításra רשי
akással jobb polgári
al. mintaszervé neve-
lett havi 1200 lejért.
vos állami iskola van.
rabbi, Hida szolgál.

EMILNÉ

ENT

zeti Iskola
p. Ciorogariu 14
buvegek, szövítt
öldi fonalak
utánvétél gyor-
eszközöltnék

FIGYELEM!

T AZ

AL

vkötészet
ata Unirii (Fő-
földszint.)
vkötészeti mun-
albumok, min-
legelőnyösebb,
ása. — Tiszvii-
vtárak részére
ény.

idékre is

!!!!

Ujságírók és zálogházak összecsapása a kolozsvári városházán

Nyilvános főtárgyaláson dőlt el a sajtó és a zálogházak pöre

Hatos ur, mint a magánosok képviselője. Humoros jelenetekben bővelkedő komoly tárgyalások között megkötötték a békét a zálogházak a közvéleménnyel

A huszonkét százalékos kamat miatt likvidálnak a vezető zálogházak

Cluj-Kolozsvár, augusztus 8. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A zálogháztulajdonosokat általában nem tartják rokonszenves és főleg jó embereknek. Azok, akik igénybe veszik ezt az intézményt, mely szegényes értékeikre kölcsönt nyújt, azzal a gondlattal teszik, hogy valaki ki-uzsorázta őket. A zálogháztulajdonos rend szerint 40-45 százalékos vesztőlük, horribilis kamatot, amelyet aztán verjétekesen kell visszafizetniük a lejáratkor. Így volt ez már emberemlékezet óta és csak természetes, hogy a horribilis kamat révén virágzó szakmává lett a zálogház. Azt hiszem, szegény zálogháztulajdonosok is a világon. A helyzet — különösen Kolozsváron — egyre rosszabbodott és a lakosság számára egyre elviselhetetlenebb lett a magas kamat. A zálogháztulajdonos megmaradt a magas kamata mellett, 35-40-54 százalékos kölcsönt adott, minimális értékűre taksálva a rászoruló kisemberek ruháját, vagy ékszerét.

A sztrájkoló zálogházak

A nemzeti parasztpárt kamattörvénye 14 százalékos állapotba hozta a törvényes kamatlábat. A kamattörvényt pedig a zálogháztulajdonosokra is alkalmazták. Itt kezdődött a harc a közönség és a zálogháztulajdonosok között. A zálogházak a 14 százalékos kamattal nem voltak hajlandók kölcsönt folyósítani, sőt, a zálogházakban elhelyezett értékekre nem adtak több meghosszabbítást, csak ha az adós az összeg harminc százalékat kiegyenlíti. A harcba beleszólt a sajtó is, mely természetesen a közönség oldalán fejtett ki heves kampányt a zálogháztulajdonosok ellen. Közben a zálogháztulajdonosok tárgyalni kezdték a hatóságok vezetőivel és ennek meg volt az eredménye: a Jorga-kormány 22 százalékos kamatot engedélyezett a zálogházaknak.

Negyvenmillió kinlevőség

Ez a százalék sem konvenált a zálogházaknak. Fenntartották azt az álláspontjukat, hogy a kölcsönök meghosszabbításánál nemcsak a kamatot kell megteríteni, hanem törleszteni is kell a teljes összeg harminc százalékat. Ez a rendszer Kolozsvár lakosságát rendkívül súlyosan érinti, mert a zálogházaknak a kolozsvári piacon nem kevesebb, mint negyvenmillió lej kinlevőségük van. Az első lejáratnál ebből a negyvenmillióból tizenhárommilliót a kolozsvári piacról felhozni teljesítéssel lehetetlen. Még súlyosította a helyzetet, hogy a zálogházak a fenti feltételek mellett is csak egyszer hajlandók meghosszabbítani a zálogcédulákat, amelyeknek összegét három hónap alatt ki kell egyenlíteni. Három hónap alatt Kolozsvár lakosságából nem lehet negyvenmillió lej kifizetésre és így törvényszerűen bekövetkezett volna az a helyzet, hogy a zálogházakban elhelyezett értékeket a három hónap lejártá után elárverezték volna.

Igy indult meg a sajtókampány a zálogháztulajdonosok ellen. A sajtó támadásai erőteljesebbé váltak akkor, midőn a zálogháztulajdonosok a 22 százalékos kamattal mellett sem akartak kölcsönt folyósítani. A kolozsvári interimár bizottság tagjai állandóan tárgyalást folytattak a zálogháztulajdonosokkal, de ezek fenntartották maguknak a jogot arra, hogy kiszolgálják-e a közönséget, vagy sem.

Hatos ur

Humoros szereplője is van ennek a kampánynak: Hatos ur. Hatos ur már egészen elaggott kolozsvári polgár, aki évek óta ádáz harcot folytat a zálogháztulajdonosok ellen. Bűnvádi feljelentések özönét indította meg a zálogházak ellen, pereit egész summát emésztettek fel, de végeredményben minden esetben a zálogházak felmentésével végződtek. Hatos urnál valóságos rögeszmévé vált a zálogházak elleni harc. Ő mindenről tud, ami a zálogházakkal összefügg, minden zálogház ügyben tökéletesen tájékozva van és ő a legboldogabb ember, ha a zálogházakat egyszerűen kiirtanák a föld színéről.

Értekezlet a kolozsvári városházán

Hatos urnak szombaton délelőtt is nagy szerepe volt a zálogházak elleni akciójában.

A kolozsvári interimár bizottság ugyanis igen elismerésre méltó elhatározással ankétára hívta össze egy zálogházak betéteseit, mint a zálogháztulajdonosokat, hogy a sajtó munkásaival egyetértésben megvitassák a dolgokat: akarnak-e a zálogháztulajdonosok 12 százalékos kamattal mellett kölcsönt folyósítani és ha nem: milyen feltételekkel akarják folytatni munkájukat.

Hatos ur előad

Az értekezleten dr. Tatar Coriolan, interimár bizottsági elnök elnököl, az ügyészség képviselőjénél Pastia tanácselnök, vizsgálóbíró jelent meg és ott volt Mazochi iparügyi felügyelő. A zálogháztulajdonosok teljes számban vonultak fel a nem mindennapi értekezletre, a kolozsvári sajtó pedig számos reprezentánsával volt képviselve. A panaszokat a szélsőbaloldalon Hatos ur képviselte egyedül. Eppen ezért, Tatar Coriolan dr. neki adta meg elsőnek a szót. A zálogházak elleni kampánynak agg harcosa alig hallható hangon, egész aktacsomót lapozgatva, meg is kezdte előadást. Ennek az előadásnak csupán egy árnyoldala volt: senki nem értette meg.

Egy szót sem lehetett megérteni belőle. Tatar Coriolan úgy látszik mégis megértette, mert többször is felszólította Hatos urat, hogy térjen a tárgyra. Hatos ur ugyanis régi ügyeit olvasta ki aktáiból és egyáltalán nem érdekelte az, amiről szó van: hogy folytatják-e működésüket a zálogházak a 22 százalékos kamattal, vagy sem.

Végül egy újságíró kérte a polgármestert:

— Térjünk teljes komolysággal a tárgyra, hisz nem azért jöttünk ide, hogy kabarét hallgassunk...

Újságírók a porondra

A „kabaré” természetesen Hatos ur produkciójának szólt és ezt hamarosan tisztázta is az értekezlet, mely sértődötten az egész „ensemble”-ra értette a minősítést. Egy másik újságíró arról világosította fel a megjelenteket, hogy a sajtó magatartása távol van Hatos ur kezdeményezéseitől. A sajtó a közönséget védi a zálogházak magas kamatai ellen és meg akarja védeni a lakosságot attól, hogy a szigorú új rendszer következtében értékeik elárverezzenek. Az újságíró bankokra hivatkozott, melyek ha nehezen is, de megélik a 14 százalékos kamattal. A zálogházaknál meg van az az előny is, hogy a kölcsönre teljes fedezetet nyújt az elzálogosított érték, hiszen a zálogházak egészen minimálisra becslik a prezentált értéket és még ennél is kisebb kölcsönököt folyósítanak. Nagy vihart idézett elő az újságíróknak az a kijelentése, hogy a zálogháztulajdonosság nem a legrokonszenvesebb mesterség, mert hiszen a zálogház másoknak a nyomorúságából él.

A zálogházak vezérszónoka

Ezzel meg is indult a vita. A zálogháztulajdonosok vezérszónoka (ragyogó briliáns-gyűrűvel az ujján) felsorolja azokat az okokat, amelyek miatt a zálogházak nemcsak a 14, de a 22 százalékos kamattal mellett sem tudnak dolgozni. A Banca Nationala a zálogháztulajdonosoknak nem áll rendelkezésükre és így a zálogházak maguk is 14 százalékos pénzzel dolgozhatnak. Emellett egyéb költségek még 10 százalékos felemészténeket. Ilyenképpen a 22 százalékos kamatlábat még valahogyan elbirják, de csak azzal a feltétellel, hogy nem szolgálnak ki mindenkit, csak azt, aki olyan értékkel jön, amely biztos fedezetet nyújt a pénzre. Hangsúlyozta a vezérszónok azt is, hogy az elzálogosított árak értéke egyre jobban esik és előadódhatik az a helyzet, hogy az elzálogosító olcsóbban megveheti az üzletben az új árut, mint amennyiért a zálogházból kiválthatja. Ezért ragaszkodnak a meghosszabbításoknál történő részletfizetésekhez.

„A gyűrű ragyog, de az igazság nem”

— A gyűrű gyönyörűen ragyog, de

annál kevésbé gyönyörűen a vezérszónok igazságai — replikázik egy talentumos és temperamentumos fiatal kollégánk. Heves filippikával folytatódik a beszéd, amelynek során az interimár bizottságot sem éri kímélet:

— A városi tanácshoz egyszerre két rendelet érkezett — mondja — az egyik a tisztviselők elbocsátásáról, a másik a zálogházak kamatlábjának leszállításáról. A város vezetősége azonnal végrehajtotta a tisztviselők elbocsátásáról szóló rendeletet, de csak egy hónap múlva jutott eszébe, hogy a zálogházakra a kamattörvényt érvényesítse...

Replikára-replika következik. Közben Hatos ur is szószára emelkedne, de az egyik zálogháztulajdonos enyhén megkérdi:

— Hatos ur, ugy-e maga már volt a bolondok házában is?

Hatos ur kicsit nagyot hall és nem veszi tudomásul a kérdést. De felszólalására nem nagyon van szükség. Tatar Coriolan dr. ismerteti a helyzetet. Az interimár bizottság alapos tanulmányozás tárgyává tette a kérdést és megállapította, hogy a 14 százalékos kamattal a zálogházak valóban nem tudnak kölcsönt folyósítani.

— De már 22 százalék a kamat?

— Eppen ez kerül megvitatásra — hangsúlyozzák kórusban a zálogháztulajdonosok. Rövidesen kiszámítják, hogy a zálogház csak 34 százalék mellett rentabilis üzlet.

Városi zálogházat!

Temperamentumos kollégánk itt kijön a nagygyúval:

Gondoljon mindenki naponként néhány pillanatig a világbékére...

Cluj-Kolozsvár, augusztus 8. Igen érdekes levél érkezett a szerkesztőségünkbe Párizsból. A levelet Helene du Pasquier írta alá. Ez a levél tulajdonképpen felhívás az egész világhoz és írja beklőd minden nagyobb lapnak itt adjuk a szövegét:

— Felvetek egy ötletet, amelyet meg lehet valósítani és amely hasznára válhat az egész világnak a mai zavaros időkben.

— Számos művet alkottak az utóbbi időben azzal a céllal, hogy megerősítsék a világbékét.

— De talán lehetne ezenkívül is tenni valamit. Mindenkire vár egy kis egyéni feladat, amelyből a tömegek óriási munkája alakulhat ki.

— Arról van szó, hogy mindenki, mindennap egy bizonyos órában (tekinettel a különböző országok időkülönbségeire, minden országban akkor, amikor ott dél van) öt percig, vagy ha ez sok, néhány másodpercig gondolatait teljes intenzitással koncentrálja a béke vágyára.

— Azok, akik hisznek az akaratátvitelben és az emberi lényekből sugárzó radioaktív energiában, el fogják ismerni, hogy ezek a „békesugarak” mindennap egy-egy új erőt produkálnak, amelyet idővel rendkívül hatalmasra lehet fejleszteni.

— Még jobban megértik ezt azok, akik hisznek valamely vallásban és akik hisznek a közös ima erejében.

— De még a meggyőződéses materialisták is elismerhetik, hogyha mindennap rendszeresen gondolnak a békére, ezzel megerősítik önmagukban a békerevágó meggyőződést.

— Azt hiszem, ez nem lehetetlen ajánlat. A szellem könnyen koncentráltatja magát egy bizonyos eszmére, miáltal kezünk valamilyen munkát végez, vagy az uccán járunk-kelünk.

— Ezért megalapítottuk az Uni-Pax

— Akkor szűnjenek meg az összes zálogházak és a város létesítsen olyan zálogházat, mely a törvény szellemében működhet. (Közben az újságíró zsebekből előkerülnek a minden rangú és rendű zálogcédulák. Az újságírók egyben a panaszosokat is képviselik a megbeszélésen.)

A vita ádázul elfajul. Különösen a meghosszabbítások kérdésében. Ekkor már a teremben van dr. Tartia pénzügyigazgató és dr. Bornemisa Sebestyén is. A pénzügyigazgató hangsúlyozza, hogy a városnak nincs pénze zálogházra. A negyedik kisebbségi újságíró konkrét ajánlatot tesz: a 3000 lejjel terjedő kölcsönökből a kliens fizessen 10 százalékos a meghosszabbításnál, azon felül 15 százalékos, ezen kívül természetesen a kamatot. A tervet a zálogházak elvetik. Itt kiderül az is, hogy a vezető zálogháztulajdonosok likvidálni akarják ületeiket. Ezért sürgősen inkasszálni akarják a kinlevőségeket is. Az újságírók proposícióját nem fogadják el, mire az újságírók hangsúlyozzák, hogy a zálogházakkal szemben fenntartják cselekvési szabadságukat.

Ez a megegyezés helyes taktikának bizonyult. A zálogházak panaszokhoz, hogy milyen „rön”-t idézett elő a sajtó kampány a zálogházaknál.

Mazochi inspektor és Pastia vizsgálóbíró lépnek közbe. Pastia bíró magatartása általános meglepődést kelt. A rokonszenves fiatal jogász most ezen az értekezleten a sajtó teljes rokonszenvéért megemelte. Végül is megtörténik a megegyezés.

Hogyan kell törleszteni a zálogházi kölcsönöket

A meghosszabbításoknál a zálogházakhoz 500 lejjel 50 lej részletet kell törleszteni, 1000 lejjel 100 lej, 1000 lejtől 2000-ig 150 lej és 2000 lejnél feljebb az összeg 20 százalékat. A zálogházak szeptember 1-től kezdve hónapos haladékat adnak klienseiknek. Ez idő alatt a zálogházak meg kell kapják teljes kinlevőségeiket. A hat hónap alatt a zálogházak megfolyósíthatnak hitelt, de üzleteik megszüntetése esetén ezt előzőleg kell a hatóságoknál bejelenteniük.

Igy az értekezlet a sajtó teljes győzelmével véget ért.

világszövetséget. Ez egy csendes és

vetség, de hatalmas fejlődhet és terjedhet az egész világra. Felszólít mindenkit, aki hajlandó naponta néhány percet a gondolataiból a béke ügyére áldozni, hogy csatlakozzék hozzá.

— Nem felelő és csodálatos-e a tudat, hogy egy bizonyos pillanatban minden ember, fajra és vallásra való különbség nélkül, a béke jegyében egy sít gondolatait és energiáit, hogy végyessen a háborúnak, amely meggyalazza a világot.

— Mindennap egy bizonyos pillanatban sokmillió száj és szív fogja teli hittel ismétlni: „ameddig mi itt vagyunk, nem lesz többé háború”.

A csatlakozást be lehet jelenteni következő címen: Madame H. du Pasquier, 9. Rue Solferino, Paris. Elegedő, ha a nevet és esetleg a címet kékbe.

A Zsidónó Szakácskönyv

1000-nél több kitanó recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vastag kötetes könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvosztályán

Mihalache

Hogyan a vis

Viseul de sus-F

(Az Uj Kelet tudósítójától.) Láttni lehetett: a jánál forr, erjed nagy kihatása lesz

Kezdetben persze széltek róla. Baj nagy hiányok vannak, a végén mennek, ni, a végén derülnek ki.

E héten aztán illés vezető-főigazgató uccának. A CAPS és megkezdte a vis reggeltől a késő estig ötödik napja...

S eloszlatta a kinyitást is.

Örök

Mih

Mert az ő agyában

gondolat és az ő barm CAPS visói üzemét

Hogy Visó nyomát pótolva legyen a helyet a parasztinges. Kegyes megfojtani.

1929 elején voltunk dekeltsege egy vállalkozással 150 ezer könterrel kitermelésére.

ellenzéki érzelmi emelkedés nemzeti parasztpártot hogy informáltak a lakosság érdekében a bontani és a kooperálni.

Mihalache miniszterelnök látást végezte, örök Groedel bárót és örök faarak 1929 óta — ping, az építkezés

egyéb okok miatt — kál estek a világgialatollvonása évi 60

mentette meg a vállalkozást a parasztpárt, — nem a mára

széről, aki éheznek, munkás részéről, akárhozható, akinek a től eltompul és megmetlenül nézi a könyvet. De Groedel báró mentette egyik vállalkozás deficititől...

A CA

Máran

Pontosan egy esztendővel Mihalache volt miniszterelnök CAPS bevonult Már

A nemzeti parasztpárt (saját kijelentésük szerint) az első pillanatban az első pillanatban ért a fatermelés harangöntéshez, melyer úgy vélte a munkáját megmondani M

CAPS-nak üzemeltet. Egy esztendő telt el az esztendőnek a következőkben sürített

Felsővisó öt magánüzemeltetve a versenyt a vállalkozásában azért leállították üzemet

resztették munkásait. A CAPS konzumot is, állampénzzel kaphatja a visói kereskedés a visói kereskedés szerinti értelmében a

A CAPS visói üzeme 9 millió 600 ezer lejt eredményezett s a legyen, az egyes

Mihalache ajándéka Groednek

Hogyan gazdálkodott Marin ur, a visói állami fűrészfőnök igazgatója

Közel tízmillió decifit egy év alatt. Az állami fűrészfőnök kérésére a zsidó fűrészeket és megfojtotta a kereskedelmet

bünyvadi feljelentés és ügyészégi vizsgálat tetőzi.

Vádak egy nagyjában...

Az autonómpénztárak törvényei úgy intézkednek, hogy az üzemek vezetői összeállítják a bérlistát, melyet a közvélemény adminisztráció vezetői ellenőrznek és hitelesítenek.

Felsővisón az ellenőrzést a primár és a szubprimár gyakorolják. Ők és Marin Jakab, a CAPS mérnöke, tettek-vettek cseréltek, költöztek, fizettek és eladtak s a végén még az is kiszül, hogy Tomoiaga Moftai primár ur és Hübel Ödön szubprimár ur az üzem munkásainak a névsorában szerepelnek, a

lista 109. és 110. száma alatt napi 150 lej dotációval.

E vád alól talán még sikerülni fog tisztázni magukat. Mert Visón — így fogják mondani — minden lehetséges. A primár és a szubprimár lehet egyidejűleg gyári munkás is. S éppen ezért jár nekik napi 150 lej, holott a többi munkások átlag 35—40 lejt keresnek. Igaz, a szinét sem látták a fűrészfőnök, de ez végeredményben mindegy.

Annál súlyosabb azonban az a vád, hogy a CFR személyzetét is szerepeltetik, mint a fűrészfőnök munkáit. Így például Blejan Todor CFR raktárnokot Mărinca Nuculae kocsihűtővel. Ezek napi hatvan lejes fizetéssel szere-

pelnek.

Mit fog vajjon szólni ehhez a CFR? Vajjon lehet valaki egy és ugyanazon időben fűrészmunkás és kocsihűtő a CFR-nél?

A mi autonómizált pénztárainknál minden lehetséges. Sikerülni fog és szereznek egy elvileg fontos döntést, hogy vannak fizikai lehetőségek és Blejan Todor vasuti szolgálata közben az államfűrészfőnök körül is szorgoskodott. *De mi lesz, ha halottakat is találunk a bérlistában?*

Vajjon milyen jelentőségű döntést hoznak akkor?

Néhány szál mákvirág a CAPS visói vezetőinek büncsokrából. Arról, hogy miképpen működött Marin ur, a vasgárda-parancsnok egy kerek esztendő leforgása alatt Felsővisón.

A vizsgálat bővelkedik még olyan részletekben is, amelyek a mi viszonyaink mellett (ahol az autonóm pénztáraknál néhány milliós panama le, vagy fel, nem számít) — szenzációszámba mennek.

De erről majd — legközelebb.

Schön Dezső.

Nemzetközi vasuti konferenciát hívtak össze a jugoszláviai bombamerényletek ügyében

A belgrádi sajtó Ausztriát és Magyarországot vádolja, hogy segédkezett nyújtottak a merényletekben

Zürich, augusztus 8. A sorozatos jugoszláviai bombamerényletek, amelyek tudvaleg horvát és szerb emigránsok készítettek elő oly módon, hogy külföldről Jugoszláviaba futó nemzetközi személykocsikon pokolgépeket helyeztek el, amelyek jugoszláv területen robbantak, nemcsak a belgrádi hivatalos köröket tartják izgalomban, de a külföldi közvéleményt is fokozott óvatosságra intik Jugoszláviával szemben.

A Nemzetközi Vasuti Szövetség, igazgatósága, amely ezidőszent a Svájci Szövetségi Vasutak vezetése alatt áll, a jugoszláv államvasutak megkeresésére augusztus 11-ére konferenciára hívta össze a szövetségben résztvevő európai államok vasutainak képviselőit. A konferencián tanácskozni fognak a jugoszláviai bombamerényletek ügyében és technikai határozatokat fognak

hozni a Jugoszlávia irányított szerelvények átvizsgálása tekintetében.

Belgrád, augusztus 8. A vasárnap esti robanás áldozatait, Brunetti egyetemi tanár feleségét és tizenegy éves fiát tegnap felemelték a lakosság óriási részvétele mellett. Ugyanakkor a megéjtett boncolás után — Lesnicar szlovén újságíró holttestét Cillibe szállították.

A belgrádi sajtó a külföldi vasuti hatóságok mulasztása ellen napról-napra egyre élesebb hangon tiltakozik. A „Politika“ ezt írja: „A törvényszéki vizsgálat kétségtelen bizonyossággal alaptotta meg azoknak az embereknek a lakóhelyét, akik gyűlölettel vannak eltelve irántunk. A két centrum: Bécs és Budapest. Ausztria és Magyarország a gyilkosoknak nemcsak vendégszerető hajlékot ad, hanem a két ország ha-

tóságai a gyilkosok kezére járnak. Tudjuk, hogy Persec Pavelic és cinkosa Bécsben tartózkodnak és itt kovacsolják hitvány terveiket országunk ellen. Bécsnek be kellene bizonyítania, hogy hajlandó a lojális és jó szomszéd kötelességeit teljesíteni, máskülönben nem tartozik azok közé, akik a békét akarják, hanem csak folytatja az egykori Bécs politikáját.“

A „Vreme“ ezeket írja:

„Panizza meggyilkolása, a Zogu király elleni merénylet, a szovjetkémek és a cseka küldöttjeinek fésztelen találkozás, az árulók és bűnözők zavartalan üzemei eredményei annak a hanyagságnak, amelyet az osztrák hatóságok az utóbbi időben tanúsítottak. Ez a hanyagság immár azt jelenti, hogy a hatóságok szinte büntársai a gyilkosoknak.“

A magas katonai kiadások miatt nem kap kölcsönt Magyarország

A Times szenzációs cikke és kétes értékű cáfolata

London, augusztus 8. A magyar kormány megbízottai második hete kilincselnek külföldön az immár égetően szükséges hétmillió fontos kölcsön után. A tárgyalások negatív eredménnyel végződtek, de a magyar kormány mindaddig nem informálta a közvéleményt a sikertelenség oka felől. Ma végre a londoni „Times“ megadja a feleletet erre, sokak által hasztalanul feltett kérdésre.

A Times bázeli tudósítója a következőket írja lapjának a magyar kölcsöntárgyalásokról:

Magyarország a múlt hétfőn eredménytelenül igyekezett egy hétmillió fontnyi kölcsönt szerezni.

A Nemzetközi Fizetések Bankja megtagadta további hitelek nyújtását, mert az ország pénzügyi nehézségeit nemcsak az idegen tőke kivonása, hanem a katonai kiadások is okozták.

A Nemzetközi Fizetések Bankja júniusban 15 millió svájci frankot adott és Porter személyében pénzügyi tanácsadót küldött ki, Anglia júniusban hárommillió fontnyi októberben visszafizetendő kölcsönt nyújtott és többet nem adhat.

Franciaország hajlandóan nyilatkozik a hétmillió fontról ötmillió fontra leszállított kölcsönből hárommilliót megadni és Olaszország ötszáz ezer fontot nyújt. Remélik, hogy a hátralevő másfélmillió fon-

tot svájci, amerikai és hollandi bankok között osztják szét.

Azok a tárgyalások, amelyeket Weisz Fülöp, a Magyar Nemzeti Bank megbízásából a Svájci Nemzeti Banknál és a Nemzetközi Fizetések Bankjánál a hitel fenntartási bizottsággal folytat, eddig még eredményesek voltak, annyiban, hogy nincs szükség arra, hogy kimondják Magyarországon a moratóriumot a külföldi fizetésekre.

A Times ma bázeli tudósítójának a magyar helyzetről szóló táviratával kapcsolatban a következőket írja:

Ugy értesülünk, hogy dr. Popovics, a Magyar Nemzeti Bank kormányzója össze kötetésbe lépett a Nemzetközi Fizetések Bankjával, amely felhatalmazta őt annak kijelentésére, hogy „a kérdéses jelentésben foglalt felvilágosítások nem felelnek meg a tényeknek és nem bírnak semmiféle hivatalos felhatalmazással“.

Ugyáztik, hogy a Magyar Nemzeti Bank és a Nemzetközi Fizetések Bankja között több központi bank részvételével nemrég létrejött pénzügyi műveletek összetévesztettek a budapesti bankszindikátus által a magyar kincstári jegyek elhelyezése céljából folytatott tárgyalásokkal.

A Nemzetközi Fizetések Bankjának alap szabályai nem engedik meg, hogy kormá-

tóságai a gyilkosok kezére járnak. Tudjuk, hogy Persec Pavelic és cinkosa Bécsben tartózkodnak és itt kovacsolják hitvány terveiket országunk ellen. Bécsnek be kellene bizonyítania, hogy hajlandó a lojális és jó szomszéd kötelességeit teljesíteni, máskülönben nem tartozik azok közé, akik a békét akarják, hanem csak folytatja az egykori Bécs politikáját.“

A „Vreme“ ezeket írja:

„Panizza meggyilkolása, a Zogu király elleni merénylet, a szovjetkémek és a cseka küldöttjeinek fésztelen találkozás, az árulók és bűnözők zavartalan üzemei eredményei annak a hanyagságnak, amelyet az osztrák hatóságok az utóbbi időben tanúsítottak. Ez a hanyagság immár azt jelenti, hogy a hatóságok szinte büntársai a gyilkosoknak.“

Viseul de sus-Felsővisó, augusztus 8. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hetekkel ezelőtt sejtették. Benn volt a levegőben. Látni lehetett: a CAPS visói központjánál forr, erjed valami, aminek aztán nagy kihatása lesz.

Kezdetben persze csak suttogva beszéltek róla. Baj van a bérlista körül, nagy hiányok vannak az anyagraktáraknál, inspektorok jönnek, inspektorok mennek, ni, a végén még csunya dolgok derülnek ki.

E héten aztán feltűnt dr. Kindris Illés vezető-főügyész alakja a visói utcákon. A CAPS központjához ment és megkezdte a vizsgálatot, mely kora reggeltől a késő esti órákig tart, — az ötödik napja...

S eloszlatta a kétség legkisebb fosz-

lyánját is.

Örök hálára kötelezte Mihalache ur...

Mert az ő agyában fogamzott meg a gondolat és az ő balkeze hívta életre a CAPS visói üzemét.

Hogy Visó nyomoruságos népe kárpótolva legyen a Kooperatíváért, melyt a parasztinges miniszter volt olyan kegyes megfojtani.

1929 elején voltunk. Groedel báró érdekeltsége egy vállalatot hozott létre, mely szerződést kötött az államkincstárral 150 ezer köbméter faanyag éventéti kitermelésére. A vállalat élén a lengyel érdelemű egyének állottak, a nemzeti parasztpárt itteni urai ezért egy informálták a kormányt, hogy a lakosság érdekében a szerződést fel kell bontani és a kooperatívát fel kell osztani.

Mihalache miniszter, aki ezt a felosztást végezte, örök hálára kötelezte Groedel bárót és érdekeltségét. Mert a június 29-én — az orosz fadumolás, az építkezések szünetelése és egyéb okok miatt — 45—50 százalékkal estek a világpiacra s a miniszter állonása évi 60 millió ráfizetéstől mentette meg a vállalatot.

Örök hála a parasztinges miniszternek, — nem a máramarosi paraszt rézéről, aki éheznek, nem a szegény munkás részéről, aki tétlenségre lett árthatva, akinek az agya a nyomor-élt eltompul és megnőtt szeme értelenül nézi a könyörtelen világot.

De Groedel báró részéről, mert megmentette egyik vállalatát évi 60 millió decifitől...

A CAPS egy esztendeje Máramarosban

Pontosan egy esztendeje annak, hogy Mihalache volt miniszter jóvoltából a CAPS bevonult Máramarosba.

A nemzeti parasztpárt minisztere, aki (saját kijelentése szerint) Visón tá életében az első tujajt s aki anyit ért a fatermeléshez, mint a pápa harangöntéshez, mondom, ez a miniszter úgy vélte a munkanélküliség problémáját megoldani Máramarosban, hogy CAPS-nak üzemeltetését.

Egy esztendő telt el azóta. S mi ennek az esztendőnek az eredményét a következőkben süríthetjük össze:

Felsővisó öt magánfűrészre nem bírta felvenni a versenyt az államkincstár által kezelésben működő fűrészével, ezért leállították üzemüket és szelnek készítették munkásaikat.

A CAPS konzumot létesített Felsővisón, állampénzzel konkurálni kezdett a visói kereskedelmet a szó betűértémi értelmében agyonütötte.

A CAPS visói üzeme egy esztendő alatt 9 millió 600 ezer lej bevallott deficitet eredményezett s hogy a Mű-töke-

legyen, az egyes esztendő működést

szidónő
cskönyv
több kitűnő re-
szel 400 oldalas,
állítási vászon-
éses könyv
300 LEI
h a t ó a z
könyvosztályában

A szabad bankforgalom első napjai Németországban

Pénzben usznak a berlini bankok

A háromhetes bankzárlat után tökéletesen nyugodt a pénzforgalom. Rövidesen megnyitják a tőzsdét és a devizaforgalom korlátozásait is enyhítik

Berlin, augusztus 8. Háromheti bankzárlat után a németországi pénzügyi élet ismét megnyitották pénztárait. Napokkal ezelőtt még az a hír járta, hogy a megnyitás napján a betétesek ástrom alá veszik a bankot, amelyek iránt megrendült a lakosság bizalma. A nyitás után azonban kiderült, hogy a német nép sokkal józanabb és reálisabb, mint azok akik a rémhíreket — gyakran pénzügyi manőver okából — terjesztették. A bankárok és a takarékpénztárak felelős tényezői maguk is meglepődtek az első nap eredménye fölött. Szokatlanul kevesen jelentek meg a pénztárak előtt azért, hogy a pénzt kivessék. A rákövetkező nap azonban befizetés volt, amikor nagyobb arányú igénylést lehetett tapasztalni a bankoknál. Ez azonban a normális kifizetése semmivel sem haladta túl.

A Reichsban

A birodalmi bank főpénztáránál csütörtökön és pénteken a befizetések 50 millió márkával lépték túl a kiigényelt összegeket. A giro-konto körül is a befizetések felülmúlták a kivett összegeket és pedig három és félszeresen. A bankok tehát meg lehetnek elégedve, mert az események ilyen nyugodt és zavartalan lefolyására ők maguk sem számítottak. A Reichsbanknál az első napokban bankjegyekben 90 millió özönlott vissza. Kétségtelen, hogy a Birodalmi Bank legközelebbi kimutatása egészen szokatlanul kedvező képet fog mutatni. A Reichsbank igazgatósága a váratlanul sikerült üzleti eseményekkel kapcsolatban kijelentette, hogy a jövőben sokkal liberálisabban fogja kezelni a Takarékpénztárak által benyújtott váltók leszámítását.

Nagy pénzkínálat

Illetékes körök kijelentései szerint abban az esetben, ha a viszonyok továbbra is ilyen kedvező mederben fognak fejlődni és ha a visszafizetések és betétek a mostani tempóban haladnak, erős pénzkínálat fog beállni, minthogy a bankok már most is ugyszólván „usznak” a pénzben és egyetlen gondjuk a jó és rentabilis kihelyezés. Bankkörökben egyébként a következő hét elejére már kamatlábredukcióra számítanak, azonban bevárják a poroszországi „Volksentscheid” sorsát. A bankok a tiznapos váltókat esedékességük napján szívesen visszaváltják a Reichsbanktól, minthogy bőségben van pénzü.

A börze

A berlini börzét egyelőre nem nyitották meg, de szó van arról, hogy rövidesen ennek is be kell következnie, annál is inkább, minthogy az utóbbi időben tőzsdéi értékekben valóságos zugkereskedelem fejlődött ki. Amíg a börze zárva van, Németország nem kapcsolódhatik bele a nemzetközi fizetési forgalomba. A tőzsde vezetősége akormányánál már több ízben intervenált a tőzsdének minél előbbi megnyitása ügyében. A megnyitás alkalmával csak bizonyos minimális kurzusokat fognak jegyezni. Amelyek feltűnő eltérést mutatnak a legutóbbi hivatalos kurzusoktól, egyelőre törölni fogják.

A gazdasági élet vezető körei tanácskozásokat folytatnak a deviza-forgalom megkönnyítése céljából, úgy, hogy számítani lehet azzal, hogy a közeli napokban a devizák körüli korlátozások is jelentékenyen fel fognak szabadulni. A devizák ki-

viteléről szóló javaslatokat egyelőre titokban tartják és csak a jövő hét végén fogják azokat nyilvánosságra hozni. Különös kedvezményben fognak részesülni az import céljait szolgáló deviza-rendelkezők. A devizák kiutalását a kereskedelmi és iparkamarák útján kell majd megejteni. Ezzel garantálni akarják azt, hogy a devizák elosztásánál ne érvényesüljenek

bürokrata szempontok. Többek között el akarják érni, hogy a deviza-rendelkezők miatt a tranzit forgalomban, amely Németország számára — földrajzi fekvésénél fogva — rendkívül fontos, ne merüljenek fel akadályok.

A legteljesebb nyugalom a vidéken

Nemcsak Berlinben, hanem Német-

ország többi nagyobb városaiban is zavartalanul, teljesen zökkenésmentesen zajlott le a bankzárlat megszűnése. Hannoverben, Magdeburgban, Kölnben, Münchenben, Frankfurtban, Hamburgban, Brémában és a többi német nagy városokban a legteljesebb nyugalomban és normális forgalom keretei között multak el az első napok. A befizetések majdnem mindenütt túlhaladták a kivett összegeket. Egyetlen bank nem akadt egész Németországban, amely arra kényszerült volna, hogy e napokban igénybe vegye a Reichsbank pénzeszközeit.

„Run“-ról tehát szó sem lehetett. Németország ezzel is bebizonyította, hogy minden gazdasági és szociális baj ellenére erős és szilárd hittel fogja megüzni a válságot.

„A mai poroszországi népszavazás eredménye kihatással lesz egész Európa jövőjére“

Rómában befejezték a Chequers szellemében megkezdett politikai eszmecserét

Brüning és Curtius kihallgatáson jelentek meg a pápa előtt is. Mussolini és Brüning pohárköszöntőikben a népek együttműködésének szükségét hangsúlyozták

Berlin, augusztus 8. Brüning és Curtius Rómában az olasz kormányelnökökkel és a külügyminiszterrel folytatott barátságos politikai eszmecsere után részt vettek Mussolini bankettjén, amelyen az első pohárköszöntőt az olasz kormányelnök mondotta. Hindenburg elnökre és az olasz kormány német vendégeire. Azt hangsúlyozta, hogy Olaszország tudja a kötelességét és a súlyos válságban is a helyén marad. Szerinte a világválságból kivezető utat a népek együttműködése, amely Európa békéjét is biztosítani tudja.

Brüning válaszában éltette az olasz királyt és Mussolinit, valamint az olasz és német nép barátságát. Nehéz idők

előtt állunk — mondotta Brüning — de bizni lehet a német népből, amely tud lemondani és dolgozni. Ezután azt a reményét juttatta kifejezésre, hogy a népek együttműködése úgy gazdasági, mint politikai téren meg fogja hozni gyümölcsét.

A német kormányfő férfiak kifejezték azt a kívánságukat, hogy audiencián óhajtanak tisztelni az olasz király előtt, akinek nyaralóhelye azonban kiesik a vasúti fővonalból és így a kihallgatás ezáltal nem mehet végbe, mert Brüningnek és Curtiusnak Németország e válságos napjaiban rövidre szabott az idejük. A király értesítette a német kormányfő férfiak audiencia-kérő óhajá-

ról és üdvözlő táviratot küldött nekik.

A Pallazo Veneziában tegnap Chequers szellemében megkezdett politikai eszmecserét ma délelőtt a vendég- és vendéglátó kormányfő férfiak a német kormányfő férfiak szállásán a Grand Hotelben folytatták le és be is fejezték.

Délután Brüning és Curtius Pacellinél tettek látogatást a Vatikánban s ezután kihallgatáson jelentek meg a pápa előtt.

London, augusztus 8. A lapok vezető helyen hosszan foglalkoznak a poroszországi népszavazás előkészületeivel.

Általános az a megállapítás, hogy az eredmény kihatással lesz egész Európa jövő politikai fejlődésére.

Látogatás Duca nyári otthonában

„A politikai pártok kiküszöbölése egyenlő volna a modern politikai élet megszűnésével“

Bucuresti-Bukarest, augusztus 8. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Dimineata munkatársa látogatást tett a Maldarestiben üdülő Ducánál. Maldaresti a liberális párt elnökének pihenő helye. Ducának kis birtoka van — írja az újságíró — de a látogatást inkább a tulajdonos otthona köti le, mely tulszán nélkül mondható, hogy egyike az ország legérdekesebb és legfestőbb fészkeinek. Ducának egy kis villája és egy évszázados kis tornyos épülete van, amelyet érdekessé tesz ódon, történelmi levegője és az építkezésnek egészen romános architektúrája. Mindezt egy gyönyörű kert övezi, zöldelő növényekkel és virágokkal gazdagon, amelyeket Duca hozzáértéssel és szinte áhíttatos kézzel ápol.

Ha ehhez hozzáteszük, hogy a Duca család székhelye az Olt és Jiu közé kinyúló Kárpátok tövében fekszik, csodaszép kilátással a Retezatra és a Vuila hegyekre, a Horez és Arnota kolostorok közelében, érthetővé válik, miért van olyan hatással Duca rejtett menedékhelye, ez a poézissal és politikával telt kis fészek.

Az újságíró kérdéseket intézett Ducához életmódjáról. A liberális párt elnöke elmondta, hogy pihenés közben olyan szerény problémákkal foglalkozik, amelyek nem is érdemlik meg a nyilvánosságot. Olvasmányából mellőzi a politikát, sőt, örövendezik. Duca íróasztalán Bülow memoárjainak negyedik kötete fektet. Az újságíró érdeklődésére Duca így felelt:

— Valóban Bülow rabul ejtett. Feljegyzései rendkívül érdekesek és a német birodalom nagy kancellárjának kivételes tehetségét és csodálatraméltó kultúráját igazolják.

Duca annak a véleményének adott kifejezést, ha Bülow tovább irányította volna Németország politikáját, nem tört volna ki a világháború.

Bülow memoárjaival kapcsolatban Duca

még azt a megjegyzést fűzte, hogy a volt kancellár, amikor 1888 és 1891 között Németország nagykövete volt Bukarestben, saját feljegyzései szerint többet foglalkozott Károly királlyal, mint Romániával, ami sajnálatos.

Ez a hiányosság azonban korántsem jelenti azt, hogy Bülow memoárjai nem képviselnének hatalmas irodalmi és történelmi értéket.

Az újságíró ezután megkérdezte Ducát, igaz-e, hogy ő is memoárjain dolgozik? Duca igennel felelt a kérdésre és rámutatott arra, hogy szükségesnek tartja, miszerint feljegyezze azokat a történelmi eseményeket, amelyeknél közreműködött, annál is inkább, mert ezeknek az eseményeknek érdekes részletei még ismeretlenek. Azok közül, akik az 1916-ban összeült kornatanácsban részt vettek, csak II. Károly király, Anghelescu, Victor Antonescu és ő vannak még életben. A többiek mind meghaltak már.

Memoárjait 1920-ban kezdte írni és megírta Románia semlegességének korszakát. 1922—26-ban, mikor belügyminiszter volt, megszakította a munkát amelyet két évvel ezelőtt folytatott. Azt hiszi, hogy a memoárok érdekesek lesznek, de azokat nem közli az ő és azoknak halála előtt, akik ebben az időben Románia politikai életében szerepet vittek.

Ennek ellenére nyilvánosságra fog hozni néhány részletet, de csak az egész munka képvisel rendkívüli érdekességet.

A beszélgetés ezután az aktuális problémákra terelődött. Az újságíró megkérdezte Ducát, mi a véleménye a pártokról?

— A pártok? — felelte Duca. Sohasem féltém attól, hogy politikai fejlőd-

désünk során a pártok eltűnhetnek. A modern politika és élet pártokon keresztül nyilvánul meg. Ha ezt mellőzni akarnók, azt jelentené, hogy mellőzzük magat a modern politikai életet, ami pedig lehetetlen.

— Ami a nálunk levő speciális politikai helyzetet illeti, mindenki mással szemben, soha nem féltém attól, hogy a jelenlegi kormány megsemmisíti a meglevő pártokat, hanem ellenkezőleg azt hangoztattam, hogy a Jorga—Argetoianu formációnak kormányra jutása megajándékoz még egy párttal, vagy néhány olyan alakulat újjászülésével, amelyek az utóbbi években letűntek a politikai élet porondjáról.

Ezután az aktuális politikai kérdésekről beszélt még Duca, amelyről távirati tudósítás alapján már beszámoltunk.

— Potter: A kártyajáték művészete. Bridge, Rummy, Tarkok, Kaszinó, Ecarté, Alsós, Lórum kártyajátékok magyar kártyával. 5 füzet egy tokban 170 lej, külön-külön 34 lej a Lepage könyvkereskedésben Cluj, Vidékre utánvéttel.

Dávid Golder

A szegény zsidófiúból lett nagystílusú bankár életének regénye fölemelkedéstől bukásáig. Irene Nemirovszky regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek

Ára fűzve 136 lej,

Ára kötve 204 lej.

Kapható az UJ KELET könyvostályában.

Szerencsétlenség közelében

Közelében Borosjenő közelében vasúti baleset történt, amelynek áldozata van. Egy személy meghalt, több más megsebesült. A baleset oka az, hogy a vonat 5 kocsija megcsúszott teljesen pozdoron a személyvonatnál. A személyvonatnál egy gyászkoesi rongán. A karamból kószutas súlyosabban megsebesült a borosjenői körzetben. A kár meghaladja

üzemeiket a tót felváltva jelentik: A Pótlót felvidéken megkezdte a leépítést. A pozsonyi 30 tiszviselőt bocsátott el. A tót felvidéken is. A tót felvidéken változatlanul továbbra is üzemek, sorra becsúsznak. Tegnap a huszti faipari üzemgyár zárszerűen zárva tartott több, mint

Royal Mail hajózási vállalat jelentik: A Royal Mail elhatározta a nagy számszámát. Ennek az elnökgazdátója lord nappal ezelőtt a bűntudat bűntudattal szembe fordított készítésére kiadott sajtóközlemények miatt.

kok kivonulnak Mexikóba: A Mexikóban a bankok az ezüstválság miatt valószínűleg Mexikóból, mert állanak mexikói ügyfeleiknek ugyanis aranyserdők a mexikói felek eljésíteni.

Szállások és elbeszélések

80 lej UJ KELET NYÁRI NYELVÉNYÉBEN

ha

ilyen nagyszámú eladás a piacon

két kötetben	272 L
diszertetek az in-	204 L
r és tüzhely I.	340 L
szamár	136 L
az örök sziget	272 L
zaberek. Zsiga a	435 L
kötet	40 L
int a halál	45 L
A pajtások,	45 L
elius és az an-	75 L
szit	35 L
102 L	
45 L	
95 L	
20 L	
44 L	
44 L	
64 L	
44 L	
64 L	
44 L	

ható: A könyvtárában vagy az összeg elmentett szállítunk.

Csak arra hívjuk fel b. figyelmét, ha a gyomor, vese vagy hólyag bántalmak vannak, úgy igyon

PAPTAMÁSI

„LITHYNIA“

ásványvizet, mert ezen betegségeknek ez az egyedüli biztos gyógyszere.

Kapható mindenütt!

A legfrissebb portré Stere Constantinról

A beszarábiai „áruló” ismét aktuális

Stere bukaresti megbízottja elmondja a beszarábiai népevezér csodálatos történetét

Bucuresti-Bukarest, augusztus 8. (Az Uj Kelet tudósítójától. A nemzeti parasztpárt és az ebből kiszakadt Stere-féle demokrata parasztpárt között szakadatlanul folynak a béketárgyalások és nincsen kizárva, hogy őszire Stere néhány elvbarátjával együtt ismét Maniu és Mihalache oldalán fog küzdeni a politikai élet arénájában. Természetes, hogy ez a visszatérés ezuttal csak úgy képzelhető el, ha Stere teljes rehabilitációjában részesítik és a nemzeti parasztpárt kormányrajövetelével egyidejűleg, végre a „beszarábiai forradalmár”, az öt megillető helyet foglalhatja el, vagyis miniszter lesz és mint ilyen, nemcsak titokban, de nyíltan is részt vehet az ország kormányzásában.

Stere a reformátor

Stere az állandó reformok embere. Az ő érdeme a választójogi reform, a földreform, az alkotmányjogi reform és a legutóbbi közigazgatási reform is, annak ellenére, hogy soha nem volt még miniszter.

Ennek ellenére Romániának ez a lekválőbb törvényreformátora ma is az ország legüldözöttebb politikusa. Amikor jog szerinti szenátorra proklamálták és eljött, hogy székét elfoglalja, a tábornok-szenátorok tüntetőleg elhagyták a szenátus üléstermét. A legutóbbi választásokon tizenkettőszor választották meg sorocai képviselővé. Amikor a választásfelirati vita során meg akarta tartani beszédét, az egész kormánypart, Jorgával az élén, kivonult a képviselőház kupolaterméből.

Az áruló

A legenyhébb jelző, amit vele szemben használnak: „Áruló”.

Stere volt a román politikai élet első emigránsa: „a bukovi remete”, ahogy éveken át nevezték. Maniut, csak azóta, hogy Badacsonyba visszavonult, ruházták fel ezzel a kétes értékű címmel.

Stere-ről, erről a nagyvonalu és nem mindennapi egyéniségről mondott el rendkívül érdekes intimitásokat az Uj Keletnek, a beszarábiai néptribun egyik intimusa, aki vezérének nevében folytat Bukarestben politikai tárgyalásokat.

Földbirtokos bojárak gyermeke — mondotta Stere-ről, — akit azonban progresszív eszméi elszakítottak családjától. Egész örökségéről lemondott nővérei javára. Életének számos korszakában kellett szegényen és pénztelenül küzdenie a megélhetés gondjaival.

Nem képes anyagi kérdésekkel törődni. Soha sem tudja, hogy mennyi pénz van a zsebében és ha valaki segítségért fordul hozzá, utolsó baniját is képes odaadni.

Kedvenc időtöltése mindenekelőtt a botanika és a csillagászat. Órákon keresztül képes elhorgászni. A horgászához szükséges nyugodt temperamentuma tulaj-

donképpen életmegtérüléseinek legfőbb karakterisztikuma.

Száműzött forradalmár

A beszarábiai román forradalmár szibériai száműzetésben töltötte ifju éveit majd Jasiba szökött, amelynek egyetemén, az alkotmányjog tanára lett.

Politikai karrierjét a liberális párt keretében kezdte meg. Ionel Bratianu kormányában többször lehetett volna miniszter. De míg ő a közoktatás, a földművelés, vagy a pénzügyi tárcát akarta, Bratianu csak az igazságszolgáltatást hajlandó reábizni. Ez a minisztérium azonban akkoriban nem volt más, mint a bírói előléptetések iktatóhivatala. Ennek vezetését Stere nem volt hajlandó elvállalni. Bratianu egyébként sem tűrt meg maga mellett tehetségeket, olyanokat, akik pótolhatatlanokká válhattak megbízatásukban. Stere hatalmas egyénisége, egyre növekvő népszerűsége, valamint nagy munkakészsége, mind szálka volt Bratianu Ionel szemében. Ez a helyzet nem zárta ki, hogy Stere ugyanakkor a Bratianu-család mindenkor legszívesebben látott vendége legyen.

Bratianu Ionel és Stere barátsága

Mialatt az alkotmány reformján dolgozott, Stere olyan népszerűsége tette szert, hogy valahányszor a kupolaterembe lépett, a többség lelkes óvációban részesítette. Bratianu Ionel arra ilyenkor — annak ellenére, hogy mély barátság kötötte Steréhez, — elsápadt. Stere tanácsait azonban megfogadta és az általa proponált reformokat keresztül is vitte.

Ugyanakkor Stere is a legnagyobb esodálattal és elragadtatással beszélt Ionel barátjának rendkívüli egyéniségéről. Az egyetlen ember volt, aki előtt meghajolt.

De a két szenális politikus nem tudott megférni egymás mellett. Utjalk elváltak. Stere tovább haladt balra, de Ionel Bratianu, akire addig Sterének döntő befolyása volt, jobbra toldott.

„Lumina”, a sárga folt

Multja, mint valami sárga folt tapad politikai karrierjéhez. Pedig a maga idejében Stere a legblányozottabb alakja volt a román politikának. Legnagyobb bűnéül a „Lumina” című lapot rojják fel, amelyben a németekkel való békét propagálta, de főként azt, hogy az újságot a lővészárkokban a katonák között is terjesztette.

Pedig Stere csak hosszas rábeszélés után indította meg a lapot 1917 szeptember 1-én. A márásesti és márestiti csaták után, amikor az orosz front már teljesen felbomlott, jobban mondván, már nem is létezett. A lap megindításához csak nehezen járultak hozzá a német okkupációs közegek. És miután Stere mégis megkapta az autorizációt, a németek állandó nehézségeket gördítettek a lap megjelenésének útjába. Különösen a cenzurával nehezítették meg a helyzetét. A lapnak nem volt szabad üres foltokkal megjelennie, ezért egy-egy cikket 2—3-szor kellett megírni, míg a cenzorok engedélyezték a szöveg közlését. De a németek által gyakorolt cenzurán kívül a lapot egy belpolitikai cenzurának is alá kellett vetnie, amelyet Petre Carp végzett személyesen.

Stere és Ferdinand király

Amikor azokban az időkben Jasiba érkezett, mint valami mentőangyal fogadták. Feléje fordult minden szem. Tőle várták a felszabadulást. Lakása előtt egy kormány által rendelkezésre bocsátott autó állott. Ferdinand király az ideiglenes királyi palota balkonján nyilvánosan megölelte. Azután elküldötte lakására a legnagyobb román kitüntetést. Gyakran még éjjel is a palotába hívták. Az uralkodó barátjának nevezte és kérte, hogy állandóan maradjon a közelében.

Beszarábia csatlakozása

Röviddel ezután a kisenevi nemzeti tanács csatlakozási manifesztumát hozta el

az uralkodónak. Ebben a kérdésben komoly nézeteltérés volt Marghiloman és Stere között. Az előbbi a katonai okkupációnak és az annexiónak volt a híve, míg Stere a román tartomány történelmi és önrendelkezési jogának az érvényesítését kívánta elérni a már különben is ilyen alapon álló orosz kormánnyal szemben.

Akkoriban volt először szó róla, hogy Stere pártot alakítson. Ferdinand király tárgyalta is Sterével arról, hogy kormányt alakítson, a beszarábiai néptribun azonban kijelentette, hogy miután nincsen pártja, nem áll módjában kormányt alakítani.

A Stere-dosszié eltűnik

Hirtelenül, szinte átmenet nélkül jött a bukás.

Nemsokára Mackensen visszavonulása után Stere börtönbe került. Mindenki elhagyta. Megbélyezett áruló lett. Csak az uralkodó küldött számára báto-

Lido-Venedig

Hotel Pension Kirschbaum
ort. 77 modern komfort folyó viz. Bécsi konyha napi 40 lirától feljebb

ritó üzeneteket a sanatóriumba, ahová leromlott szervezete miatt szállították be. Az „áruló”-t a hadbíróóság elé küldték. Egy szép napon azonban Sterének a doszsiéja eltűnt. Talán a király, talán a régi barát, Bratianu Ionel íróasztalának fiókjába került. A Stere-ügy el lett fojtva, de Stere továbbra is „áruló” maradt.

Stere a fáradhatatlan harcos

A megpróbáltatott Stere azért még ma is erejének teljében van. Ha kell, a legkeményebb harcot is felveszi, ha kell, a hajnali órákig elvitatkozik, dolgozik, szervez, bár az 50-en jóval túl van.

Ő maga nem fogja fel olyan tragikusán a helyzetét. Hiszen, ha visszavonulna a politikai élettől, békében hagynák. De Sterének harcos természetű van s egészen bizonyos, hogy amíg csak politikailag bírja, a posztján marad. A sorocai képviselő végig fogja harcolni az életet, akár-milyen nehéz küzdelmet kell is megvívnia.

Hátszegi Ernő

SPORT

A Kispest és a NAC vendégjátékával indul Kolozsváron a labdarugó szezon

Cluj-Kolozsvár, augusztus 8. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A harmincnapos futballtilalom után Kolozsváron néhány atrakcióval indul meg augusztus 15-én az új futbalszezon. Dr. Tataru Coriolan, a kerületi Sportszövetség elnöke dr. Biriescu ligaelnök és Baleanu őrnagy a futbalszakosztály elnöke, nagyszabású programot dolgoztak ki az őszi futbalszezonra. A nemzetközi mérkőzések egész sorozatában lesz alkalma gyönyörködni Kolozsvár és Erdély sportszerető közönségének. A budapesti csapatok közül a Kispest, a III. Ker., az Újpest és a Bocskai mérkőzése már teljesen leköttötteknek tekintendők.

A külföldi csapatok vendégszereplését Kolozsváron, illetve Romániában a Kispest kezdi meg, amelynek együttese fair játékmóddal, uris viselkedésével mindenkor a legkellemesebb impressziókat váltotta ki a romániai sportkörökben. A Kispest teljes első csapata augusztus 15-én és augusztus 16-án vendégszerepel Kolozsváron körmérkőzés keretében, amelynek további szereplői a nagyváradi NAC, az Universitatea és a KAC csapatai lesznek.

Az őszi labdarugó szezon tehát Kolozsváron hatalmas atrakcióval indul meg és a helyi csapatok szereplésén kívül a Kispest és a NAC csapatainak bemutatkozása olyan kitűnő sportot, szórakoztató és gyönyörködtető látványosságot ígér, amely a legkényesebb futballrajongók izlését is minden tekintetben kielégíthetik. Hogy a csapatok milyen párosítással fognak egymással játszani, azt a kerület legközelebb megtartandó ülésén fogják megállapítani.

Tatar Coriolan professzor, az Interimaris bizottság elnöke vállalja a mai országos uszóverseny fővédnökségét

Ma délelőtt 10 órakor indul a Románia-Haggibbor országos uszóversenye, amelynek értékét növeli, hogy annak fővédnökségét Tatar professzor, a sportszeretetről közismert interimaris bizottsági elnök vállalta. Az uszóverseny tisztikara egyébként a következő: Tiszteletbeli elnökök: Dr. Colbazi váradi megyei prefektus, Dragomir Silviu egye-

temi tanár, Dr. Popovici Traian egyetemi m. tanár, Dr. Erős Vilmos, a Haggibbor elnöke, Viola Kornél mérnök, a KAC elnöke, Dr. Gheorghe Peptea városi tanácsos, Dr. Alexandru Simon, szenátor.

A verseny elnöke Dr. Liviu Pop egyetemi m. tanár, a zsüri elnöke Selicean Gligore, a zsüri tagjai, Herceg Tibor, Dr. Vasile Huza, Ilie Ciurel, Dr. Somodi István. Versenyrendezők: Dudulescu Gavril, Wesel Károly. Jegyzők: George Gáll, Avisalon Cordos. Célbírák Dr. Manuschel Ottó, Dr. Maret, Octavian, Fisch Dóri, Salvan Virgil mérnök. Időmérők: Dr. Somodi István, Dr. Manuschel Ottó, Morar Albin, Neumann Páll. Pályabírák: Scipor, Gurion, Steermann, Constantinescu, Bányai René. Start: Sugár Andor, Morar Albin. Műugrás pontozó bírák: Seliceanu Gligore, Dr. Hirsch Elemér, Morar Albin.

A nemzeti bajnokiaság végső formája. Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy a nemzeti bajnokiaságok kiírását már befejezett ténynek kell tekinteni és azok már az ősz folyamán kezdetüket is veszik. A ligában résztvevő egyesületek listáját már közöltük. A felsorolt egyesületeken kívül Erdélyből a marosvásárhelyi Mures is részt vesz a bajnokiaságban. Nagyváradról nem a Crisana, hanem az erőviszonyoknak megfelelően a Törökves kerül a ligába, míg Temesvárról a TMTE és a TAC körül utóbbira esett a szövetség választása. A regátbéli egyetlek közül a ploesti Prahova és a négy bukaresti vezetőegyesület: a Juventus, Unirea Tricolor, Venus és Olimpia kerülnek a nemzeti bajnokiaságokba. Meglepetés a Ripensia kimaradása, melyet már jelentettük, de meglepetést kelt az is, hogy Csernovic sportja teljes egészében kimaradt a bajnokiaságokból. A liga meccseit szeptember 6—13—27, október 11—18—25 és november 1. Az egyesületnek 25 ezer lej övadékot kell fizetniük, arra az esetre, ha a vendégcsapat költségeit a vendéglátó nem akarná megtéríteni. A meccsek anyagi része szabad megegyezés tárgyat képezi, ellentétben a szövetség dönt, mely 22 ezer lejben maximalja a térítéset.

A Haggibbor házi teniszversenye. A Haggibbor péntek, szombat és vasárnap játsza le a szokásos házversenyeket a magyar-uccai pályán. A teniszszakosztály felkéri a játékosokat, hogy megfelelő tréninggel készüljenek a háziversenyre.

Az UJ KELET bányági z Főszerkeszt Felelős szerkt Bukares Hátszegi Ern Cikkeink utánn megjelölésé

— Meleg időj ről jelentik: A r árasprognózisa és meleg időjár let Budapesten n

— Amerikában vizsgálati foglyo Point Alahache madta a börtöny egy néger vizsgá erőszakot akart A tömeg a néget gére és ott felk

— A szovjet-kereskedelmi öss Moszkvából jelen szovjet kiküldött a szovjet-kormán szakítja a keresk gentinával és vis léseket, amelyek adott.

— Görögorszá ellen. Szalonikib hogy Lengyelorsz rika és más orsz mozgalmat indit Szaloniki zsidósá okozott. Szalonok zetői azon a véle ilyen mozgalom u gáltat a görögö A görög eszrog e dokolatlan és iga a görög nép, sen antiszemita beá zavargások előid lista csoport föl nízolos a zsidó birja, ahogy ez a kifejezésre is jut

— Palesztina mellett. Tel-Aviv revizionista pártj renciát tartott Te hogy teljes mért álláspontját, ame nista kongresszus ták, hogy a revil lyük a cionista v

Végbél körüli dős, főleg aranyé szer és óvszer a nős. Olecsón kap

— Végzetértek megbeszélései. Lo nald és Stimson tek. Az angol n Lossiemouthbe. E te, hogy szigorú szélései voltak S az európai pénzü

— Leszerelint Az angol légi ha folytat egy Arm dászrepülőgépnél saságot tud kif saan emelkedheti óránkénti gyorsa ható s negyedór gasságba emelke lamosság futi. A öt bombavető ké

— Megállott a donból jelentik: világtermésből 7 leten bányászta ren jelenleg né zuhanás megálló százalékkal mag előtti, de még n

A Kereskedelm tósága értesíti t. Mózes ur az int ily cégjegyzési pal megszűnt.

— Oriási tüz mellett faluban Kassa melletti tott. Oltásra el miatt nem is le re sikerült a tüz porrá. Három sebeket szenved

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, C.L. REG. FERD 7 SZ.

Fióktintézetek: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágyeseb Jibou-Zsibó, Zálau-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fióktintézet

Saját tőkél 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

Anyának, babának kedvence a Höfer hintőpor krém és szappan

HIREK

At UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Cikkeink utánaomlását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Meleg időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változóan felhős és meleg időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 26 fok Celsius.

— Amerikában fekoncoltak egy néger vizsgálati foglyot. Newyorkból jelentik: Point Alahache városban a tömeg megtámadta a börtönt és kihurcolta cellájából egy néger vizsgálati foglyot, aki állítólag erőszakot akart elkövetni egy fehér nőn. A tömeg a négert kihurcolta a város végre és ott felkoncolta.

— A szovjet-kormány megszakítja a kereskedelmi összeköttetést Argentínával Moszkvából jelentik: A buenosairesi orosz szovjet kiküldöttek letartóztatása miatt a szovjet-kormány elhatározta, hogy megszakítja a kereskedelmi összeköttetést Argentínával és visszavonja azokat a rendelkezéseket, amelyeket az argentinai iparnak adott.

— Görögország zsidói a görög eszrog ellen. Szalonikiból jelentik: Az a hír, hogy Lengyelország, Magyarország, Amerika és más országok zsidósága, bojkottmozgalmat indított a görög eszrog ellen, Szaloniki zsidósága között nyugtalanságot okozott. Szaloniki zsidó hitközségeinek vezetői azon a véleményen vannak, hogy az ilyen mozgalom új agitációs anyagot szolgáltat a görögországi antiszemitáknak. A görög eszrog elleni bojkott teljesen indokolatlan és igazságtalan, minthogy sem a görög nép, sem a görög kormány nem antiszemita beállítottságú. A szaloniki zavargások előidézői egy kicsiny nacionalista csoport fölheccelt tagjai, míg Venzelosz a zsidó nép osztatlan bizalmát bírja, ahogy ez a választások alkalmával kifejezésre is jutott.

— Palesztina revizionistái a szakadás mellett. Tel-Avivból jelentik: Palesztina revizionista pártja az elmúlt héten konferenciát tartott Tel-Avivban és kimondotta hogy teljes mértékben osztja Jabotinsky álláspontját, amely szerint a bazeli cionista kongresszus eredményei megmutatták, hogy a revizionistáknak semmi helyük a cionista világszervezetben.

— Végetértek a Macdonald és Stimson megbeszélései. Londonból jelentik: Macdonald és Stimson megbeszélései véget értek. Az angol miniszterelnök visszatért Lossiemouthba. Elutazása előtt kijelentette, hogy szigorúan magánjellegű megbeszélései voltak Stimsonnal, többek között az európai pénzügyi helyzetről is.

— Leszerelünk! Londonból jelentik: Az angol légi hadsereg sikeres kísérleteket folytat az Armstrong-Sideley típusú vadászpilótákkal, amely szennyezés gőrsaságot tud kifejteni s rendkívül gyorsan emelkedhet a magasba is. A gép óránkénti gyorsasága 230 mérföldig fokozható s negyedóra alatt négy mérföld magasságba emelkedik. A pilóták ruháit villámosság fűti. A gének két gépfegyver és öt bombavető készülék van.

— Megállott a platina árzuhanása. Londonból jelentik: 210 ezer uncia platina-világtermésből 70 százalékot szovjet területen bányásztak ki. Szovjet-dumping e téren jelenleg nem tapasztalható. Az árzuhanás megállott s a mai platina ár 50 százalékkal magasabb, mint a nyolc hét előtti, de még nem érte el a régi árnívót.

— A Kereskedelmi Hitelintézet rt. igazgatóság értesíti t. ügyfeleit, hogy Lőrinczy Mózes ur az intézet kötelékéből kivált és így cégjegyzési jogosultsága a mai nappal megszűnt.

— Oriási tüzvész pusztított egy Kassa melletti faluban. Prágából jelentik: A Kassa melletti Ujfaluban tüzvész pusztított. Oltásra eleinte a dühöngő szélvész miatt nem is lehetett gondolni. Most végre sikerült a tüzet loaklizálni. 37 ház égett porrá. Három ember életveszélyes égési sebeket szenvedett a tüzvésznél.

Kordac prágai érsek lemondása miatt két táborra szakadt Csehszlovákiában a katolikus papság

Prága, augusztus 8. Egyre jobban kiélesedik az a különös konfliktus, amely valósággal két táborra osztja már a csehországi katolikus papságot. A konfliktus nem rég arra vezetett, hogy dr. Kordac prágai érsek Ciriaci pápai nuncius nyomására lemondott magas tisztjéről. Ettől kezdve a papság nyíltan két táborra szakadt: Ciriaci és Kordac táborára. Nagy hírlapi nyilatkozat miatt háboru tört ki a két tábor között és ebben a sajtókampányban elég aktív részt vett a 80 éves Kordac érsek is. Erre azután a napokban Ciriaci nuncius adott rendkívül éleshangu nyilatkozatot, amelyben megbélyegzi az agg főpapot és végül azt jegyzi meg, hogy ő mindenképpen megfogadja a magáról megfogadott érseket.

Technikailag egy egészen jelentéktelen kérdés okozta a pápai nuncius és a pápai érsek konfliktusát. A nuncius úgy, mint elődei a prágai érseki palotában lakott. Kordac érsek a legpuritánabb életet szokta meg és ennél fogva az érseki palota élete nem volt valami kényelmes és kellemes. A pápai nuncius ezért elhatározta, hogy elköltözik az érsektől és külön palotát épített magának — a csehországi egyház költségére. Ebben azután Kordac érsek és a csehországi papság nem akart bele-menni. Kijelentették, hogy a csehországi egyház a fülösleges pénzt egy papnévelde építésébe fogja fektetni, mert ez fontosabb, mint az, hogy a nunciusnak külön kényelmes palotája legyen.

De ez a palotaügy nem az igazi oka a konfliktusnak. Sokkal komolyabb szerepe volt itt Kordac érsek szociális világ-nézetének. Az érsek, aki paraszt szülök-

tól származik, mindig a legelőrehaladot-tabb szociális elveket vallotta. A munkás-kérdést egészen más szempontból ítélte meg, mint ahogy általában az egyház-fejedelmek ezt tenni szokták. És ez az, amit a pápai nuncius kifogásol. De az ősz főpap nem engedett álláspontjából. Ennek köszönhette oriai népszerűségét, de ennek köszönhette azt is, hogy végül távoznia kellett. Igaz viszont, hogy sehol mást nem volna elképzelhető egy katolikus főpapnak ez a szociális és autonómia-török állásfoglalása, mint Csehorszá-gában, a huszitizmus hazájában. Évszázadok óta állt harcban a cseh nép nagy tömege a katolikus egyházzal s a huszitiz-mus ma is erősen bele van gyökerezve a cseh nép lelkébe. Ezeket a disszidens keresztényeket kívül igen nagy számmal vannak Csehszlovákiában felekezeti-küliek, egyedül Prágában 30.000 a feleke-zetnélküliek száma.

Kordac érsek magatartásában ugy lát-szik, volt valami öntudatlanul is a huszita-ösök makacságából. Így történt azután, hogy most már a harmadik prágai érsek-nek kellett lemondani tisztjéről. Kordacnak elődje, gróf Huyn akkor mondott le a prágai érsekségről, amikor megalakult az önálló cseh állam. De az ő elődje, Skrbensky bíboros érsek is lemondott annakidején a tisztjéről. Igaz, hogy ő nem vonult nyugalmába, hanem megkapta a volt monarchia legmagasabb egyházkerü-létét, az olmtúzi kerületét. Kordacnak azonban nem jutott ilyesmi osztályrészül. A puritán főpap, aki mindig igénytelen volt, most a tisztességes szegénységbe vonul vissza az érseki székéből.

— Kineveztek a Creditanstalt rekons-trukciós bizottságának tagjait. Bécsből je-lentik: Az osztrák minisztertanács tegnap Buresch szövetségi kancellár elnökele alatt kinevezte a Creditanstalt rekonstrukciós bizottságának tagjait. Elnök lett Gürtler, a nemzetgyűlés volt elnöke.

— A svájci jegybank aranykészlete meg közelíti az egymilliárdot. Bernből je-lentik: A svájci jegybank aranykészlete meg közelíti az egymilliárdot. E héten 100 milliót érő devizát váltottak át Newyork-ban és Londonban a svájci jegybank részére.

Mindenkire rámosolyog egyszer a szerencse!

Csak meg kell találni a szerencsés pillanatot
 Egy ilyen szerencsés lehetőséget nyújt mindenkinek az e délyi z idő kórházak sorsjátéka, amelyen kis szerencsével

egy milliót nyerhet

Vegyen 100 lejért egy sorsjegyet és próbálja ki a szerencsésját
 Z idő Kórházegyesületek Központi Sors-játékintézősége CLUJ, Piața Un r i 20.

— Ujabb hatalmas bankbukások Am-erikában. Londonból jelentik: Amerikában izgalmat keltett New Jersey állam három bankjának bukása, amelyek állambank jel legével bírtak s tízmillió dollár betéttel rendelkeztek. A lapok sürgetik az ame-rikai banktörvények megváltoztatását.

— Az árlejtések (köz munkák, közszállítá-sok) új 1931 június 4-i Mon. Oficialban megjelent szabályzatának magyar, német fordítása és román szövege kapható Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Me-morandului 12.

— Ujdélwales huszezer tisztviselője nem kapta meg fizetését, mert az állam-pénztár üres. Londonból jelentik: Ujdél-es huszezer tisztviselő leó enmjjpbcblá3 wales huszezer tisztviselője nem kapta meg esedékes fizetését, mert az állam-pénztár üres. Lang miniszterelnök kor-mánytanácsra hívta össze a kabinetet, amelyen gyökeres takarékosági rendszá-bályokat határoztak el, mivel az ausztrá-li államszövetség csak ily esetben haj-landó Ujdélwales megsegítésében részt venni.

— Kétszáz ember vált hajléktalanná egy lengyelországi falu leégése miatt. Varsóból jelentik: A lengyel felsősziléziai Tarnowitz közelében Dombkowitz falu-ban óriási tüzvész pusztított. 200 ember hajléktalanná vált. A lángokban mintegy tíz ember életét veszítette.

— Ideges embereknek és lelkibetegek-nek az enyhe természetes Ferenc József keserűvíz rendszeres bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyteret teremt. Világhírű ideggyógyorvos véleménye alapján a Ferenc József víz használata az agy és gerincvelő megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fű-szerüzletekben kapható.

— Hitelezők! Adósok! A módosított szaka-szokkal kiegészített kénszerzettség tör-vény magyar fordítása kapható Dr. Man-del Fordító Irodában Cluj, str. Memorand-ului 12. Ára 100 lej. Vidékre portóval 110 lej.

— Steinach új kísérlete: elmebajok gyógyítása hormonokkal. Steinach profesz-szor, mint Bécsből írják, igen érdekes új kísérleteket folytat most. Kísérletei, mint rendszeren a hormonkezelés körébe vá-gnak. Mint ismeretes, Steinachnak sikerült a női szexuálhormont elkülönítenie és az-óta igen szép sikerrel gyógykezelnék sze-xuálhormonnal nőket, különösen öregedő asszonyokat, akikre a hormonkezelés fia-talítóan hat. Steinach most bizonyos el-mebajok hormongyógyításával kísérlete-zik. Megbizásából dr. Glüber pfalzi té-bolydaigazgató hormondrazsával kezel idő-sebb női betegeket, akik súlyos lelki de-pressziókban, klimaktérium buskomorság-ban szenvednek. A kísérletek eddig igen kitűnően beváltak és rendkívül meggyor-sították ezeknek a lelkibeteg nőknek a gyógyulását.

— Megalakulta Zsidó Párt Ifjúsági ta-gozata Aradon. A Zsidó Párt aradi tago-zata az országosközpont rendelkezésébe képest tovább folytatja szervező munká-ját, Minthogy a választások előtt feltor-nyosult munkák miatt nem lehetett me-galakítani eddig a párt ifjúsági szekcióját, most elérkezettnek látták az időt ennek pótlására. Az ifjúsági szekció iltói Adler Tibor elnökele alatt a napokban tartotta alakuló gyűlést, amelyen nagy számmal vettek részt a különböző ifjúsági csopor-tok. Adler Tibor javaslatára a gyűlés ki-mondotta, hogy a csoport vezetését kü-lönböző alakulatok egy-egy képviselője al-kotja. A vezetőség tagjai ilyenformán a következők lettek: Elnök: Keppich István, alelnök: Goldschmidt Miklós. Titkár: Su-rányi József. A választmány tagjai: Iritz Éva, Steiner Vali, Kálmán János, Klein Mózes és Schwartz Lajos.

NAPROL-NAPRA

Az osztrák-csehszlovák határon levő Grefendorf községben Machart Ervin tizenkilencéves és Schwee Hans huszon négyéves fiatalemberek öt cigarettá-ban fogadtak, hogy melyiküknek si-kerül megcsókolni a falu legszebb leá-nyát. Szerdán a két fiatalember talál-kozott egymással és mindketten azt állították, hogy a leányt megcsókolták és ezen az alapon követelték a cigaret-tát. Efelett összevették. Veszekedés közben Marchart kést rántott és két-szer mellbeszurta ellenfelét, majd pe-dig mikor az eszméletlenül összeesett, revolverrel is rálőtt. Schwee nyomban meghalt, a gyilkost elfogták. A falu-beli lányok között most nagy versen-gés folyik, valamennyi most azt állítja, hogy őt vagy a gyilkos Machart, vagy a meggyilkolt Schwee megcsókolta s így kétségtelen ő a legszebb lány a falu-ban. A gyilkos legény nem nyilatkozik s Grefendorfban harminchat lány jár fekete ruhában és kisírt szemekkel. A vőlegényeket siraotják. Az egyik része azt állítja, hogy az ő vőlegényét meg-gyilkolták, a másik pedig, hogy ártatlan-ul becsúzták. A mélyen sújtott „meny-asszonyok“ közt már súlyos összeütkö-zésre került a sor.

Mary Bell, 14 éves kanadai leány fogadásból tegnap átuszta a vizesés alatt a Niagara folyót. A leányka 10 perc alatt ért át a kanadai partról az Egyesült Államok területére s egy per-cel megjavította a Niagara átúszási rekordot, amelyet Hill tartott. Érdekes, hogy Mary Bell nem is trenirozott az átúszásra, csak egyszerűen beugrott a folyóba, hogy a fogadást megnyerje.

A nankingi kormány az összes forga-lomban levő kínai bélyegeket szeptem-ber elsejével újjakkal cseréli ki. A bélye-geken dr. Sun-Yat-Sennek, a Kuo-Min-Tang megalapítójának képe lesz lát-ható.

Lady Wilkins tegnap megérkezett Bergenbe a Viceroy of India fedélze-tén. Kijelentette az újságíróknak, hogy férje tengeralattjárója, a Nautilus egy hónapot fog tölteni a sarkvidéken s azu-tán visszatér Bergenbe, ahol a telet tölti. Ebben az évben a buvárhajó nem fog áthaladni a sarkponton.

Az Ewening News newyorki jelen-tése szerint Stribling amerikai boxba-jnok, Schmelling legutóbbi ellenfele fel-hagy a boxlással és filmszínésznek megy. A boxbajnok magas hetibérrel sportfilmekben fog játszani.

Greta Garbo átmenetileg áttér a szinpadra. Reinhardt-nál fog fellépni Berlinben és esetleg svédországi szin-padon is.

A londoni autobusztársaság a forga-lom csökkenése miatt száz autobuszt ki-vont a londoni forgalomból s háromszáz alkalmazottjának felmondott.

Ideges gyomorbajt kapott az angol bankkormányzó. Londonból jelentik: Mon-tauge Norman angol bankkormányzó ide-ges gyomorbajt kapott az angliai pénz-ügyi zavarok rendkívül kimerítő napjai-ban s most orvosi tanácsra tartózkodnia kell a munkától.

Vanderbilt Cornelius elvált felesé-gétől. Newyorkból jelentik: A renoi tör-vényszék tegnap mondotta ki a válóítele-tet Mrs Mari Vanderbilt javára, férje, az ifjabb Vanderbilt Cornelius ellen, aki Amerika egyik legnagyobb vagyonának az örököse. Ez a válópör egy romantikus sze-relmi házasságnak vetett véget, amely két évvel ezelőtt szövdött Newyorkban és amelyet az elkerülhetetlen harmadik dult fel. Ez a harmadik a jelen esetben Arno Peter volt, Newyork legkeresettebb kari-katuristája, akit gyöngéd szálak fűztek a fiatal és csinos Vanderbiltnéhez, amíg Vanderbilt ur revolverrel a kezében ki-nem kergette házából a kitűnő művész.

A revolver ugyan nem volt megtöltve, de Vanderbiltné mégis beadta kegyetlenség címén a válókeresetet, amelynek az ame-rikai bíróság öt percnyi tárgyalás után helyet is adott.

KÖZGAZDASÁG

Augusztus 15-én visszaállítják Magyarországon a fizetési forgalmat

Megjelentek a pengő-kivittelt megtiltó rendelkezések

Budapest, augusztus 8. Az ország minden polgára lázas türelmetlenséggel lesi azokat a híreket, amelyek a magán gazdaság bonyolult ügyeinek rendezéséről és a fizetési forgalom felszabadtásáról szólnak.

A tegnapi nap folyamán általában nyugodtabb volt a hangulat, amennyiben a fontkölcson ügyében is biztató hírek érkeztek, alkalmasint elintézetnek tekinthető, hogy a külföld a Magyarországon elhelyezett rövidlejáratú kölcsönöket egyelőre 3 hónapra prolongálja, ami azt jelenti, hogy a kormány nem kényszerül ebben a kérdésben rendeleti uton intézkedni.

Beavatott helyen különben azt az információt adták, hogy a kormány és minden illetékes pénzügyi hatóság teljesen el van szánva arra, hogy augusztus 15-ével a belföldi fizetési forgalmat felszabadjtja és a régi keretekben visszaállítja a váltóforgalmat, mégpedig olyan helyes és célirányos rendelkezések keretében, amelyek mindenki számára a legrosszabb és legkockázatosabb üzletté fogják tenni a pengő teaurálását, illetve mindenkinek az lesz az érdeke, hogy készpénzt kamatozó betétként helyezze el.

Az új rendeletek már a 33-as bizottság egyik legközelebbi ülésén kerülnek tárgyalásra és minden valószínűség

szerint már a jövő hét közepén napvilágot látnak.

Egyébként egy-két napon belül megjelennek a pengő-kivittelt megtiltó és a deviza-korlátozó rendelkezések, amelyek mind-mind a pengő értékállóságának biztosítását szolgálják s amelyek előkészítői a teljes fizetési forgalom fel szabadtásának.

Budapest, augusztus 8. Legujabb jelentés szerint a magyar kormány pengő-rendelete már meg is jelent. A rendelet szerint a Magyar Nemzeti Bank engedélye nélkül tilos pengőt átutalni külföldi hitelt igénybe venni, külföldiek számára pengőt átutalni, befizetni, átírni. Tilos pénzt vagy értékpapírt kivinni az országból 30 pengőnél nagyobb értékben, csak abban az esetben, ha ez a határátlépésnél az utlevélben ki van mutatva. Háromszáz pengő értékét meghaladó árut sem szabad kivinni. A rendelet megszégése 6 hónapig terjedő pénzbüntetéssel és 2000 pengőig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

A budapesti napilapok szinte kivétel nélkül első oldalon foglalkoznak a kormány pengő-rendeletével. A lapok megjegyznek abban, hogy a rendelet minden tekintetben csak szimpatikus lehet a magyar közönségnek, mért ez megakadályozza a pengő megkontaminálását és megvédi a lakosság érdekeit.

Színház-Művészet

Steinhardték ma este elbucsuznak

Steinhardt Géza, a nagy magyar komikus és társulata, valamint Weygand Tibor, a népszerű rádióénekes, ma este utoljára lépnek fel a Szinkörben. Az igazgatóság mindenki számára lehetővé akarja

tenni, hogy Steinhardték bucsuján jelen lehessen s ezért egészen olcsó, leszállított helyárakkal tartja meg a bucsuesetét. Jegyek ára: 10, 25, 30, 35, 40, 60, 70 és 80 lej.

A szöke csalogány

Páratlanul gazdag műsora van most a Szinkör Mozgónak. Az új hangos Fox-hiradó rengeteg érdekes aktualitást hoz, két új Micki Maus szolgálja a burleszk hu-

mort, ezenkívül pedig színre kerül az Ufa nyári premier-slágersorozatának második filmje, A szöke csalogány című nagy vigoperett, amely stilszerűen egy nyári kert-

Szenzációsan olcsó könyvek

Adler: Marx, a gondolkodó	Lei 25	Kertész: Nemzetköziség utja	Lei 40
Adler: Alkoholisztikus és szakszervezetek	Lei 4	Lasalle: Az alkotmányról	Lei 6
Andersen: A muzikális malac	Lei 7	Lasalle: Munkásprogram	Lei 6
Andrejev: A pince mélyén	Lei 48	Macdonald: Szocializmus és társad. L.	48
Balzac: A lidérc	Lei 20	Marx: Oszályharcok Franciaországban	Lei 48
Barbusse: Jézus	Lei 65	Marx: Bér és profit	Lei 20
Bauer: A szocializmus utja	Lei 6	Marx: Harmadik Napoleon államcsínye	Lei 20
Bernstein: A gazdasági történet alapvonalai	Lei 20	Marx: olgárháboru Franciaországban	20
Bernstein: Mi a szocializmus	Lei 5	Masekincs: A világ népeinek meséiből	Lei 30
Bernstein: Görlitzi pártprogram	Lei 12	Migray: Egy keresztény szociális állam története	Lei 18
Bernstein: Lasalle Ferdinand és je-lentősége	Lei 18	„ Az internacionalé története L.	25
Csehov: Kísértetes éjjel	Lei 40	„ Egyház ésmunkáskérdés	L. 5
Csehov: Idegenkenyér	Lei 40	Müller: Marx és szakszervezetek	Lei 15
Csehov: A fekete barát	Lei 40	Multatuli: Max Havelár	Lei 45
Csehov: A koldus	Lei 40	Pach: Társadalmi ember élete	Lei 25
Farkas: Kísértetek	Lei 30	Pargus: Állam, ipar, specializmus	Lei 20
Frensen: A z Anna Hollmann el-süljedése	Lei 15	Róka Tóni: Erger-Berger	Lei 35
Gergely: Játszik az ucca	Lei 25	Rubin: Egy szegénydiák feljegyzései	5
Hamsun: Őszi csillagok	Lei 15	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	Lei 8
Jászai: Az agitáció	Lei 4	Szemes: Mi az osztályharc	Lei 5
Kasza: Mi az igazság	Lei 5	Web: Kapitalizmus hanyatlása	Lei 65
Vanczák: Szakszervezeti demokrácia	5		

Kaphatók az „UJ KELET” könyvostályában

Vidékre utánvételt, vagy az összeg és a portóköltség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldés után szállítunk!

helyiség varietészinpadáról indítja utnak gyönyörű hősnőjét, hogy végül mint nagy primadonna kössön ki. Telivér humor és gyönyörű zene jellemzik A szöke csalogányt. Ezt a gazdag műsört 10 és 20 lejes helyárakkal vetíti a Szinkör Mozgó.

Szinkör-Mozgó műsora

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 órákor szenzációs műsor: I. Legujabb hangos Fox hird. II. Micki Maus és a holdvilág. III. Micki Maus kalandja a cethallal. IV. A szöke csalogány. (Az Ufa nagy nyári vigoperettje, a Szinkör Mozgó premier-slágersorozatának második filmje, a főszerepekben Else Elster, a Steinhardt színház primadonnája és Arthur Hell, a Metropol Színház tenoristája). Helyárak 10 és 20 lej. Este 9 órákor: Steinhardt Géza társulata és Weygand Tibor bucsufellépése, olcsó nyári helyárakkal.

CORSO-MOZGÓ műsora

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: I. „Guslear”. Vladimiroff doni kozák kórus. II. Vad nyugat kapujában. Nagyszerű rendezésű cowboy film.

Primária Muncipiului Cluj.

No. 14118—1931.

Anunț de Licitație

Se aduce la cunoștință generală că la Primăria Muncipiului Cluj, inaintea Comisiunei de Licitații se va ținea licitație publică la 27 August 1931 ora 11 pentru pavarea alor cca 4300 m² pavaj cu bolovani in Str. Căpitan Ignat, Pasteur, Regală și Băii in valoare de Lei 272.200.

La licitație vor putea lua parte: pavajori cu brevet industrial.

Ofertele se vor prezenta Comisiunei in plic inchis și sigilat depunând totodată garanța de 5% din valoarea devizului in numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul, caietul de sarcini, planul și analiza prețurilor se pot vedea la Serviciul Technic in Str. Cogălniceanu No. 4 între orele 11—13.

Cluj, la 31 Iulie 1931.

Presedintele Comisiei Interimare a Muncipiului Cluj.

Primăria Muncipiului Cluj.

No. 12904—1931.

Anunț de Licitație

Se aduce la cunoștință generală că la Primăria Muncipiului Cluj, inaintea Comisiunei de Licitații se va ținea licitație publică la 27 August 1931 ora 11 pentru asfaltarea trotorelor in Str. Minerva și Londrei, in valoare de Lei 160.000 unasutășasezecimii Lei.

La licitație vor putea lua parte ofertanții cari au brevet industrial și dovdesc că au executat asemenea lucrări.

Ofertele se vor prezenta Comisiunei in plic inchis și sigilat depunând totodată garanța de 5% din valoarea devizului in numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul, caietul de sarcini, seria și analiza prețurilor se pot vedea la Serviciul Technic in Str. Cogălniceanu No. 4, între orele 11—13.

Cluj, la 31 Iulie 1931.

Presedintele Comisiei Interimare a Muncipiului Cluj.

Primăria Muncipiului Cluj.

No. 9521—1931.

Anunț de Licitație

Primăria Muncipiului Cluj, publică concurs pentru pavarea cu cuburi de granit brute a Străzii Pata. Obiectul licitației: 1250 m² pavaj din granit brut și 900 m² pavaj bolovani in valoare de cca 500.000 Lei. — Toate lucrările vor fi terminate in 30 zile de lucru. Ofertanții vor depune o garanța de 5% in numerar sau efecte garantate de Stat. La licitație vor putea lua parte antreprenori cari posed brevet industrial.

Caietul de sarcini, seria prețurilor precum devizul se pot vedea zilnic între orele 11—13 in biroul Serviciului Technic Cluj, Str. Cogălniceanu No. 4 unde se pot primi toate deslușirile. Licitația se va ținea in Cluj Primăria Orașului inaintea Comisiunei de Licitații la 27 August 1931 ora 11 a. m. in conformitate cu Legea Contabilității Publice și Reg. Of. Central de Licitații.

Cluj, la 31 Iulie 1931.

Presedintele Comisiei Interimare a Muncipiului Cluj.

Primăria Muncipiului Cluj.

No. 8661—1931.

Anunț de Licitație

Primăria Muncipiului Cluj, publică concurs pentru pavarea cu bolovani de rau (4000 m²) a străzilor Mașiniștilor și Carpaților. Termen de executare a lucrărilor 6 Săptămâni. Ofertanții vor depune o garanța de 5% in efecte de Stat sau numerar.

Caietul de sarcini, seria prețurilor, devizul se pot vedea și decopia între orele 11—13 in biroul Serviciului Technic (Str. Cogălniceanu No. 4 et. I.) unde se pot primi toate deslușirile. Licitația se va ținea in conformitate cu I. C. P. și Reg. O. C. L. Valoarea devizului 280.000 Lei.

Licitația se va ținea in sala de sedință a Primăriei Cluj inaintea Comisiei de Licitații la 10 Septembrie 1931 ora 11 a. m.

Cluj, la 31 Iulie 1931.

Presedintele Comisiei Interimare a Muncipiului Cluj.

Apróhirdetések

„EGGER” PETROL

néhány nap alatt megszünteti a hajhullást és hajkorpázást. Kapható gyógy-szertárban, drogériában és illatszertárban.

Körösvos átadná igen nagy jövedelmű bánati állását. „Városra költözöm” jelígre.

Jófogalmu, bevezetett vegyeskereskedés, betegség miatt, kiadó. Biztos megélhetés. Értekezni: M. Kozák börtületben, Piată Mihai Viteazul (Széchenyi tér) 14. szám.

2—3 iskolás gyermeket teljes ellátással felvesz Hellmann M. Cluj, Calea. Regele Ferdinand 101.

Rövid, fekete zongora bérbeadó. Megtekinthető d. e. 10—12-ig özv. Jámorné. Erzsébet u. 8.

Házasságokat a legjobb zsidó körökben gyorsan és diszkrétén közvetít a „Globus” házasságközvetítő iroda Alba-Iulia. Str. Andrei Muresan No. 17. (Válaszbélyeg melléklendő).

Biharmegye nagyobb mezővárosában egy 50 év óta fennálló jól bevezetett pékség átad. Megkereséseket továbbít: oradeai Uj Kelet fiók. Str. Rimanóczy 4.

Disztingvált ortodox zsidó család elvált leánykakat. Kezdozongoratan itas. Német, francia, héber oktatás. Higienikus nevelés. Megkeresések „Luiza Hirsch” jelígre Rudolf Mosse hirdető irodába Oradea.

Olcsó könyvostály!

Benamy Sándor: Kajütt 60 lej
Kistemaerkes Váltot elülfogat 66 lej
Cocteau A párizsi fiu 66 lej
Mikl's Jenő: Madárka 66 lej
Szilágyi András: Az új pásztor 95 lej
Benoit: Tancosnő 136 lej
Jarno: Börtön 163 lej
Komor: Fischmann S. Utoda 190 lej
Edgar Allan Poe: Artur Gordon Pym 40 lej
Wells: A püspök elke 180 lej
Paul Busson: A szegény Dronte élete
Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában

Az Uj Kelet a

és bászági na

Cikkeink utá

forrás megj

Kéziratokat n

megörzésükre

Szegény ara

Sztrájkba lépnek, mert megtiltók ellen izgassa. Hát már ezt sem tartan élvezettől elfendik az ellok?

No meg a lepek a zsidó koloniákot piritó szemtelenségnek ezután még legyen meg, amilyen hogy fegyvertelen bele. Isten ment hogy visszalöknek zsidó kolonisták. ték...

Az arabok helye Népszövetséghez mel. Hadd lássa a kinózzák a zsidók népet. Így talán a nek és véget vetne nek Palesztinában.

Lehetséges azont is adódik Anglia szből. Legalább is a dólnie, vajjon a Macdonald levél szgol politikát.

Európai öröm

Levinsky híres löigévé lett a „zsi Worms városában meretien holtteste kezdenek suttogni rért a hullának! A ban, egyre látóbb

tömeg már késze álljon Worms rem már lecsap a vég riadt megadással amikor kiderül, h zsidó. Nagy megk a gettóban. „Örve zsidó” fejezi be Le a világirodalom le

rának egyike. Ez

Az a nagy öröm től ma Európa vis hasonlít ehhez a z roszt népszavazason s a kommuniszták.

lió szavazatot kap rommilió kellett győzzenek. Ezért a iróniája is a sors is örülni kell, hogy tartományában cs

olyan választó var lanatban készek ny dönteni Németorszá

dát. Csak tízmillió lemetes hadsereg.

hogy nem huszmil

Mert más örömt sem lehet Európáb törölték a vámhát

ögrehajtották a le gyünk mi még ez tartunk.

A nagy kény

A jó kereskedő. helyzete megrendül, kölcsönrel siet segít

harthassa kliensei s nál, egy moratórium egye lehetővé kliet azonban a moratóri akkor a jó kereskedő hogy kényszergeyz utott kliensével.

Hoover ugy látszik zör hitelt biztosít N an Európa részére